

Пам'ятайте
 про
 Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
 "Свобода"
 30 Montgomery Street
 Jersey City, N.J. 07302
 Телефони: (201) 434-0237
 (201) 434-0807
 (201) 434-3036
 УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XC. Ч. 241. ДЖЕРЗІ СІТІ: НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ГРУДНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 19, 1984 No. 241. VOL. XC.

М. Лівіцький, президент УНРеспубліки в екзилі, відвідав „Свободу”

Президент М. Лівіцький у розмові з редакторами В. Лешченком і Т. Кардашинським.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Президент УНРеспубліки в екзилі Микола Лівіцький, який в суботу, 8-го грудня ц.р. прибув з дружиною із Західної Німеччини до З'єднаних Штатів Америки, зложив куртуазну візиту у видавництві „Свобода” у четвер, 13-го грудня, і в розмові з редакторами порушив багато справ і проблем пов'язаних з працею Державного Центру УНР.

Треба підкреслити, що М. Лівіцький, не зважаючи на те, що він переважно не виступав у політичній діяльності, систематично співпрацює зі „Свободою”, надсилаючи до друку аналітичні статті й огляди, які знахо-

дять позитивну оцінку в читачів. Не дивно, отже, що редактори „Свободи” зустріли президента М. Лівіцького тепло і вітали його, як свого колегу по перу. Статті Лівіцького, під власним прізвищем і псевдонімами, друкуються в „Свободі” від багатьох років.

З огляду на обмежений час, яким розпоряджався в день відвідин президент М. Лівіцький, він не мав змоги поінформувати редакторів, а тим самим й читачів „Свободи”, про плани майбутньої своєї діяльності, але все таки вдалося затримати деякі аспекти його співпраці з „Свободою” в майбутньому.

Американська солістка відспівала 9 українських пісень

Монтклер, Н. Дж. — Як уже інформовано, американська співачка-сопрано Діта Делман у своєму концерті в неділю, 2-го грудня ц.р., виконала український репертуар.

Концерт її був дуже успішний під артистичним оглядом і показав велику культуру та багатство голосу співачки. Вона відспівала ряд народних пісень з Норвегії, Іспанії, України і ЗСА. В українському репертуарі Д. Делман виконала дев'ять українських народних пісень, а саме: „Ой, не світи,

місяченьку”, „Я люблю Петруся”, „Як ніч м'я покриває”, „Ой, казала мені мати”, „Кажуть люди, щом щасливого”, „І не стеліся”, „Гречанки”, „Місяцю ясний” і „Гандзю”.

Співачка виконала всі пісні з виразною та правильною українською дикцією, за що при кінці концерту подякувала публічно Дарії Зелик, яка допомогла її вивчити українську мову пісень та їх правильно зрозуміти.

Концерт відбувся у стейтовому коледжі Монтклер.

У Вінніпегу відкрито виставку трьох мисткинь

Вінніпег, Ман. — Осередок Української Культури й Освіти влаштував виставку мистецьких праць трьох жінок. Відкрита виставка відбулася в п'ятницю, 14-го грудня. У виставці беруть участь: Євгенія Бачинська, Марія Деркач і Марія Онуфрійчук-Сокульська.

Чутливий мистець має можливість хоч частинно

схопити ілюзорний та ефемерний характер життя. Ці жінки, кожна у свій спосіб, творять праці у двох і трьох вимірах для свого власного задоволення та для задоволення глядача.

Виставка триватиме до 3-го лютого 1985 року. Години: вівторок — суботи 10-4 по полудні; неділя 2-5 по полудні.

ПОЛІЦІЯ ЖОРСТОКО РОЗПРАВИЛАСЬ З РОБІТНИКАМИ В ГДАНСЬКУ

Гданськ, Польща. — Спеціальна поліція, призначена для боротьби з вуличними заворушеннями, розігнала минулої неділі сотні колишніх членів „Солідарності”, які організували протестні марші в Гданську у річницю робітничих заворушень в 1970 році, в яких було вбито 12 робітників. Після Богослуження в костелі Бриґид, біля 4,000 осіб під проводом Леха Валенси, провідника розв'язаної „Солідарності”, пробували дістатися до пам'ятника, збудованого в честь вбитих робітників в 1970 році.

Умундирована поліція, озброєна палками та газовими рушниками, старалася розбити похід. Багато учасників протесту побито серйозно і щонайменше 12 осіб було арештовано. Серед них були два визначні провідники „Солідарності”, Анджей Гвизда і Гжеґож Палка. Обидва згадані провідники були арештовані в 1981 році і випущені з в'язниці після проголошен-

ня амністії урядом ген. Войцеха Ярузельського.

Під час інтервенції поліція притримала членів і фотографів американських новинарських і радіових мереж Сі-Бі-Ес і Ен-Бі-Сі, але їх скоро випустили з поліційної станції.

Ці нові розрухи польського робітництва в Гданську поклали яскраву в тому самому дні, коли Уряд ЗСА відтягнув свої застереження відносно членства Польщі в Міжнародному валютному фонді після запровадження воєнного стану ген. В. Ярузельським в грудні 1979 року.

Розрухи в Гданську відбулися перед засіданням центрального комітету польської комуністичної партії, який має розглянути, між іншим, практики органів внутрішньої безпеки та заборудування польської католицької священника Єжи Попелюшка чотирма старшинами внутрішньої безпеки.

ГОВОРЯТЬ ПРО ЖОРСТОКУ ПОВЕДІНКУ СОВЕТІВ В АФГАНІСТАНІ

Нью Йорк. — Пресове агентство Ройтерса, користуючись вичерпними інформаціями американської Гельсінкської групи та інших груп нагляд за порушеннями прав людини в світі, інформує тим разом про дуже жорстоку, прямо діку поведінку радянських окупційних військ і місцевого насадженого Москвою комуністичного уряду президента Бабрака Кармалі в Афганістані. Обидві сторони у нечуваній досі спосіб, не тільки порушують основні права людини в тій країні, але ведуть політику тотального геноциду над афганським народом.

У звідомленні Гельсінкської групи, опублікованому окремою книжкою на 212 сторінках друку, говориться, що радянські війська і їхні афганські співники порушують усі аспекти цих прав. Мало того, вони допускаються злочину супроти людства на очах цивілізованого світу і при наявності існування Організації Об'єднаних Націй, її численних агенцій, сотень різних груп сприяння Гельсінкським угодам та багатьох тисяч гуманітарних груп, які ще досі не піднесли на повний голос свого протесту проти цього злочину, доконуваного, до речі, у мирний час.

Звідомлення посилається під заголовком „Сльози, кров і зойки: людські права в Афганістані” від часу советської інвазії 1979-84 роки. У звідомленні детально, на підставі зібраних інформацій, перераховується принаймні ті дії злочини, які класифікують о помістку до неба. Група свідків говорить, наприклад, так: „росіяни бомблять наші містечка і села. Потім приходять їхні воїки: вони вбивають жінок і дітей (чоловіки втікають в гори), палять все чим живиться населення Афганістану, вбивають скотину — корови, кози, віслюки, курі, забивають усі харчі від населення, досилають отруду до готових харчів, забирають і при власності собі все, що вартісне — годинники, гроші, золоті ланцюжки тощо. Зловільних чоловіків примушують лягати на дорогу і переїжджають їх танками. У повітря зносять зойки і крики помордованих людей, але їх не чути поза Афганістаном”.

Гельсінкська група провела отримати дозвіл виставити своїх спостерігачів до Кабулу, але такого дозволу не отримала. Навіть міжнародний Червоний Хрест, після двох неуспішних поїздок до Кабулу і перевелених там розмов з ляховим урядом Кармалі, був змушений перенести свої голони в лікарні і медичні палати на території Пакистану, перебираючи поранених через кордон і даючи їм там першу допомогу.

В Афганістані від часу советської інвазії 1979-84 роки. У звідомленні детально, на підставі зібраних інформацій, перераховується принаймні ті дії злочини, які класифікують о помістку до неба. Група свідків говорить, наприклад, так: „росіяни бомблять наші містечка і села. Потім приходять їхні воїки: вони вбивають жінок і дітей (чоловіки втікають в гори), палять все чим живиться населення Афганістану, вбивають скотину — корови, кози, віслюки, курі, забивають усі харчі від населення, досилають отруду до готових харчів, забирають і при власності собі все, що вартісне — годинники, гроші, золоті ланцюжки тощо. Зловільних чоловіків примушують лягати на дорогу і переїжджають їх танками. У повітря зносять зойки і крики помордованих людей, але їх не чути поза Афганістаном”.

Гельсінкська група провела отримати дозвіл виставити своїх спостерігачів до Кабулу, але такого дозволу не отримала. Навіть міжнародний Червоний Хрест, після двох неуспішних поїздок до Кабулу і перевелених там розмов з ляховим урядом Кармалі, був змушений перенести свої голони в лікарні і медичні палати на території Пакистану, перебираючи поранених через кордон і даючи їм там першу допомогу.

Здогадуються, що Н. Щолоков покінчив самогубством

Москва. — У суботу, 15-го грудня ц.р., тут відбувся похорон колишнього советського міністра внутрішніх справ 74-річного Ніколая Щолокова. Обставини смерті і похорон Щолокова дають підстави вважати, що він покінчив життя самогубством. У Москві ходять слухи, що Щолоков покінчив з собою вистрелом в голову: всупереч прийнятому звичаю колишній міністер був доставлений на цвинтар у закритій домовині.

Ніколай Щолоков був давнім протеже покійного советського лідера Леоніда Брежнєва ще з часів його служби в Молдавії. Коли після усунення Нікіти Хрущова до влади прийшов Брежнєв, генерал Щолоков був призначений міністром внутрішніх справ і займав цей пост з 1966 по 1982 рік — до самої смерті Брежнєва.

В грудні 1982 року, місяць після смерті Брежнєва, після того, як новий кремлівський лідер Юрій Андропов почав кампанію боротьби з корупцією, Щолоков був звільнений з поста міністра, а в червні 1983 року виведений зі складу Центрального Комітету партії. Його звинувували в „зловживанні слу-

жбовим становищем і корупції”. Як стало відомо, він був причетний до різних зловживань і, зокрема, намагався допомогти випустити від відповідальності високопоставленим особам, у тому числі дочці Леоніда Брежнєва Галіні.

Місяць тому советське пресове агентство ТАСС повідомило, що Щолокова позбавлено генеральського звання за „зловживання службовим становищем і дискредитацію вищого звання советського генерала”.

Закордонні спостерігачі висловлюють думку, що колишній міністер покінчив зі собою, не чекаючи судового процесу в його справі, який кремлівські керівники мали намір провести в майбутньому.

Про смерть Щолокова не було ніяких офіційних повідомлень в пресі і в інших советських органах інформації. Територія цвинтаря під час похорону була оточена міліцією. Кількість членів родини та друзів, що супроводжували домовину, була малою.

На металевій табличці на могилі Щолокова вказано лише його прізвище і дату смерті — 13-го грудня 1984 року.

У СВІТІ

ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ В ЗСА і в західноєвропейських країнах вважають, що Москва під час переговорів про роззброєння всеодно стосується тиску на Вашингтон з ціллю простої причини: ЗСА, не зважаючи на програму роззброєння Америки, все ще не досягли рівня советських мілітарних сил і СССР випереджає в багатьох ролах зброї Америку і країни НАТО. Вашингтон, не маючи змоги говорити з СССР з позиції сили, не зможе досягти жадних користей. Перевага все таки залишиться за Советським Союзом. Тому думка Пентагону, щоб у програму переговорів не включати справи космічної зброї, яка покищо являється одиноким перевагою ЗСА, знаходить тепер підтримку.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ЕСПАНСЬКОГО уряду Феліпе Гонзалез здобув чергову перемогу у парламенті і у своїй власній соціалістичній партії у справі дальшого перебування Еспанії в Північно-Атлантичському Оборонному Союзі. Як відомо, комуністична й інші скрайньо-ліві партії домагалися виходу Еспанії з НАТО, аргументуючи це тим, що, мовляв, країни НАТО, у випадку воєнного конфлікту, будуть першою жертвою советської атаки. Політичні спостерігачі вважають, що прем'єр Гонзалез заризиковав своєю власною політичною кар'єрою, переконавши провід своєї партії, щоб він не опонував проти членства Еспанії в НАТО. Раніше його партія була першою, яка підтримувала вимогу комуністів в цій справі.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА МАСОВІ арешти членів скрайно-лівітальської терористичної групи „Червоні бригади” провід цієї групи вважає, що вони пережили удар і тепер знову мобілізують сили для чергових акцій проти „капіталістичних гнобителів” і так званого естаблішменту, тобто уряду, війська, поліції тощо. Італійська поліція, вивчивши методи червоних терористів, тепер більше успішно поборює їхню діяльність. Минулого тижня поліціянти застрелили одного 28-річного терориста, а другого тяжко поранили, коли вони намагалися перехопити панісний поліційний віз з гримами у Фльоренції. Подібних випадків в Італії є більше і тому преса заговорила про замирання „Червоних бригад”.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Миттеран гостро виступив проти теорії президента Рональда Регена так званої „міжпланетної війни” і розбудови протиракетної космічної зброї, яка мала б дати захорону ЗСА проти есентуальної советської ядерної атаки в майбутньому. Миттеран перестеріг ЗСА, щоб вони не „зірвали” чергових переговорів своєю космічною збробою, згідно відомою про неї дискусувати. Американські політики, а головне близькі співпавіники Президента, заявили у відповідь, що ЗСА ніколи жадних переговорів не зривали, робила це наостомість Москва, яка не зважаючи на атмосферу переговорів і злагодження відносин, продовжує масово продукувати свою нуклеарну зброю і розбудовувати вистріли з ракетами середнього засягу. Вашингтон обіцяв, якщо знайде така потреба, підтримати свої слова відповідними цифреними даними.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ дисидентів в Москві, декілька приятелів академіка Андрія Сахарова дістали дозвіл відвідати його в Горькому, місцевості віддаленій 250 миль від Москви, де він перебуває на вигнанні. Понад сім місяців тому А. Сахаров пробував здобути для себе і дружини Єлени Боннер деякі права способом гололодки, але цей засіб не вдався, бо советські справники, як наступила кризова ситуація, перевезли його до місцевого шпиталю і годували на силу, побоюючись, що смерть А. Сахарова може викликати гостру реакцію в західному світі.

Помер проф. О. Андрушків

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як це число „Свободи” йшло до друку, наспіла вістка, що в понеділок, 17-го грудня, помер проф. д-р Осип Андрушків, відомий український математик-науковець. Парастас буде відправлений в заведенні братів Лит-

вин в Юніон, Н. Дж., у четвер, 20-го грудня, а похорон відбувся в п'ятницю, 21-го грудня, в церкві св. Івана Хрестителя в Нью-Йорку. Н. Дж., а відтак на українськом православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд-Бруку, Н. Дж.

М. ГОРБАЧОВ ПРОДОВЖУЄ РОЗМОВИ З БРИТАНСЬКИМИ ЧИННИКАМИ

Лондон, Великобританія. — Міхал Горбачов, член Політбюро і супроводжувачі його особи, продовжують вести розмови з британськими урядовими чинниками. Як відомо, советська делегація перебуватиме в Великобританії вісім днів і крім розмов з представниками уряду, М. Горбачов, друга особа в Кремлі і можливий наслідник на пості генерального секретаря ЦК КПСС після відходу від чинної служби, або смерті Константина Черненко, планує ще зустрітись з британськими парламентаріями, бізнесменами, відвідати індустриальні комплекси тощо.

Найголовнішою ціллю Горбачова є однак космічна зброба, про яку він говорив у першому дні свого перебування в Лондоні з прем'єр-міністром британського уряду Маргарет Тачер і продовжує говорити на цю ж тему з міністром закордонних справ Джефрі Говом, якому він заявив, що Советський Союз „дуже турбується перенесенням війни у міжпланетні простори”, бо, мовляв, тоді жадна держава, велика чи мала, не зможе бути певна своєї завтрашньої долі. На думку Горбачова З'єднані Штати Америки і Советський Союз повинні негайно припинити досліди і продукцію космічної зброї, бо в протинному випадку всякі переговори про редукцію нуклеарної зброї будуть неральними.

Кореспонденти відмічють, що британські офіційні чинники тепло приймають советського гостя, їм подобається його манера і його діловий підхід в роз-

мовах, а найголовніше його реалістичні прогнози. Він не бачить світлого майбутнього, якщо не дійде до порозуміння між великоддержавами у справі зменшення озброєння. Розмови М. Горбачова з міністром закордонних справ Дж. Говом були ділові і проходили в дружній атмосфері, кажуть політичні спостерігачі.

Прем'єр-міністер М. Тачер, яка виїхала з Великобританії 17-го грудня до Китайської Народньої Республіки, а звідти поїде до Вашингтону на зустріч з президентом Роналдом Регеном і членами його кабінету, оптимістично висловила про розмови М. Горбачова з представниками британського уряду і заявила: „я була захоплена його поведінкою, його розмовою з мною, так що ми з ним будемо корисно співпрацювати”. Горбачов натомість назвав його розмови з М. Тачер „конструктивними і дуже діловими”. Советське пресове агентство ТАСС присвячує максимальну увагу відвідинам М. Горбачова у Великобританії.

Незважаючи на існуючий оптимізм багато справ, головном між СССР і ЗСА залишаються невиясненими тим більше, що советська пропаганда продовжує атакувати оборонну стратегію президента Р. Регена і його політику взагалі.

До неперемінних випадків засоби масової інформації зараховують антисоветські маніфестації в Лондоні і підписання Дж. Говом справи академіка Андрія Сахарова перед советською делегацією.

Музика ансамблю „Шумка” вийшла на платівці

Едмонтон, Альберта. — Відомий широкому популярний український танцювальний ансамбль „Шумка”, що виступає постійно в Канаді, а особливо в західних провінціях, випустив з приводу 25-річчя свого існування нову платівку н.п. „Поворот Шумки”. На платівці поміщено музику 11-ох найбільш популярних у виконанні „Шумки” танців з Подтавщини, Гудульщини, Буковини і Закарпаття. Плітку видала фірма „Світан” з Монтреалю.

Музичну обробку для платівки виконав диригент „Шумки” Євген Звоздєцький, а виконало її технічно

студію Деймон в Едмонтоні. Оркестра „Шумки” с поповнена для цієї платівки членами симфонічного оркестру з Едмонтону.

Це вже третя платівка танцювального ансамблю „Шумка”, а дві попередні розійшлись у 12,000-му накладі.

Третя платівка, що її саме випустили після п'яти років перерви, коштує 9,95 дол. і можна її замовляти поштовою через фірму „Світан”, Yevshan Corporation, Box 125 Station St. Michel, Montreal, Que., Canada H2A 3L9. Поштова послідка коштує додаткових 1,75 дол.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИКИ ПЕНТАГОНУ рішуче заперечили, начебто американські військові гелікоптери виконували „воєнні бойові місії” в Нікарагуа в роках 1982 і 1983 проти офіційної заборони американського Уряду. Ці інформації подав американський часопис „Дітройт Фрі Прес” з 16-го грудня. Газета подає також, що щонайменше 17 американських воєвків загинули в тих „делегальних letech” в 1983 році. Однак, повідомляючи найближчі рідні тих воєвків, армія здогадливо вигадувала різні причини смерті, щоб замаскувати їх загибів в Нікарагуа. Департамент оборони рішучо стверджує, що ці воєвки з той чи іншої причини загинули в „континентальних ЗСА”.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ СЕНАТОР з Нью Йорку Деніел Мойнінген заявив, що якщо Іран відмовиться поставити терористів під суд, тоді Америки та Європа повинні бойкотувати Іран та не висилати ані не припиняти будьяких летів з Ірану. Під сучасну пору американські летунські лінії не пускають своїх літаків до Ірану, а іранська лінія не курсує до Америки.

32-МОЛОДІ ОСОБИ. 25 мужчин і сім жінок було вибрано з поміж 1,148 кандидатів на один рік студій в славному університеті Оксфорд в Лондоні в рамках стипендійної програми Ровдса. Ці абсолюенти походять з таких знамих університетів Америки як Гарвард, Сід і Стейвоний Мішигінський університет.

ПРО КЛОПОТИ СВІТЛАНИ АЛЛІЛУЄВОЇ в Москві подас останнє видання „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт” на основі інформації, які подали її приятелі в Москві. Згідно з тими відомостями, Аллілуєва вже „розсварилася” зі своїми приятелями, задля яких вона вирішила повернутися до СССР після 17-ти років життя в Америці й Англії. Вона має труднощі в знайденні помешкання, бо здогадливо советські власті відмовляються дати їй будь-яку поміч. Згадують про це, що Аллілуєва хоче перенестися до Грузії, країни її батька Сталіна. Її 13-літня дочка Ольга має труднощі в школі, демонстративно приносить до класу хрести та інші релігійні речі. Сама Аллілуєва має клопіт із шкільними властями, які „спалили” дочку Ольгу при іспиті до 8-ої класи.

В Дітройті вдало пройшла науково-технічна конференція ТУІА

Дітройт (П. Козак). — Місцевий Відділ ТУІА у співпраці з Головною управою, в суботу 10-го листопада ц.р., влаштував успішну науково-технічну конференцію автомобільної індустрії в приміщеннях університету Віндзор, Онт.

Конференцію, в якій взяло участь 60 членів товариства, їхніх родин і гостей, попередили відвідини відділу автоматичної трансмісії у фабрики Джеренал Моторс. Ця початкова точка програми була добре подумана і вміло організована головним організатором конференції, бо тут була незвичайна нагода наочно побачити процес операції модернізації вивіреної найновішими засобами технології, як засобами автоматизації і життєм роботи, про які відтак була мова в доповідях.

Прелегенти, модератори і організатори конференції (зліва): д-р Ю. Гамота, інж. Л. Гевко, д-р Л. Костинюк, інж. М. Лаврин, інж. М. Корчинський, інж. Ю. Базилевський, інж. Ю. Повх, інж. О. Лист, д-р О. Серафим, інж. В. Томин, інж. В. Лехіцький (немає на знімку) інж. Л. Лазуренко.

представив продекана Віндзорського університету д-ра М. Темпл, який передав привіт від університету і побажав успішних нарад. Відтак інж. Лист представив голову Головної управи

ТУІА інж. Юрія Базилевського, який, вітаючи учасників, підкреснув тісну співпрацю Дітройтського відділу з Головною управою і важність наукових конференцій в діяльності Товари-

ства. Заповівши початок доповідей, інж. Лист попросив відтак модератора інж. Лідію Лазуренко, інженера проєкції дослідної лабора-

(Закінчення на стор. 59)

СВОБОДА **СВОБОДА**
 THE FREE PRESS THE FREE PRESS
 FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Червоний Китай кокетує з сателітами Москви

В останніх місяцях червоний Китай розвинув дуже енергійну політику відносно східно-центральноєвропейських сателітів Москви на злість і шкоду володарям московсько-советської імперії.

Пекін старається на кожному кроці показати, що на думку червоного Китаю комуністичні країни в Східній і Центральній Європі не є інтегральною частиною СССР.

Відносини між червоним Китаєм і комуністичною Мадярщиною є в повному розгарі на рівні дипломатичних, економічних, культурних, спортивних і технологічних справ. Китай починає імпортувати різного роду машинерію та індустриальні продукти саме із сателітних країн. Пекін розрізняє три категорії серед сателітів, і відповідно до цієї класифікації веде свою політику: балканські, «одчайдухи» — Румунія і Югославія; сталінська Албанія та кремлівські «любялісти» — Мадярщина, Чехо-Словаччина, Східна Німеччина, Болгарія і Польща. З цих двох балканськими «одчайдухами» Китай вирішує найбільш активні зв'язки. Коли ходять про відношення з комуністичними партіями в п'яťох т.зв. «любялістах» Москви, то Китай не має жадних активних контактів, але він має тісні зв'язки на полі економічно-торгівельному. Пекін особливо подивляється Мадярщину, Східну Німеччину і Польщу за їхні «ініціативи» в закордонній політиці.

Майже зі всіма любялістами-сателітами уряд Пекіну підписав п'ятирічний договір про економічно-індустріальну співпрацю. Китайська Народна Республіка подивляється Мадярщину зокрема, бо вона натискає на дві світові потуги — ЗСА і СССР, щоб вони почали переговори про розроблення.

Пекін особливо зацікавлений у мадярській децентралізації економії, в захопчуванні приватної ініціативи на в участі у розподілі зисків. Західні спеціалісти вважають, що мадярські ринкові реформи є дуже успішними, і що вони можуть мати негативні наслідки на советську систему «колгоспного господарства», якщо їх приміняти у червоному Китаї.

Самозрозуміло, що Москва не хоче допустити до того, щоб червоний Китай дійшов до такого стану економічної організації, щоб він став противником Москви в міжнародному комуністичному світі.

Покищо відносини між урядом червоного Китаю та урядами п'яťох сателітів Москви, обмежуються до економічно-торгівельних і індустриальних, бо комуністичні партії обох сторін є цілковито ізольовані, та чекають на полагодження довготривалого конфлікту між політбюрами в Москві і Пекіну.

Торговельні договори промощують шляхи до виміни китайських сировини за східноєвропейської машини та технологічні патенти, що допомагають модернізації китайської економії проти волі Москви, яка не змогла зробити з комуністичного Китаю свого слуханого сателіта.

«Існує міт, що в Ялті Захід прийняв поділ Європи... Насправді Східно-Європу признали «де факто» Сталінові Френклін Делано Рузвельт і Вінстон Черчилль на конференції в Теграні (в листопаді-грудні 1943 року), а в Ялті американські й британські лідери вже почали сумніватися щодо правильності тієї концесії. Тоді вони зробили це останню невдалу спробу зладити дещо те договірне, щоб бодай запевнити волю у Східній Європі, згідно з англо-американськими надіями на збереження демократії в цілій Європі. Західні держави мужи помилалися, бо опинилися в обличчї безпардонного виростання советської потуги, а в зударі між сталінською силою і західною наївністю перемогла сила...»

Це одно з найперших речень у великій, на 23 сторінки, статті у престижному і впливовому журналі «Форейн Аффейр» за зиму 1984-85 колишнього радника президента Джиммі Картера у справах країнової безпеки, тепер професора Колумбійського університету в Нью-Йорку і старшого радника Центру для стратегічних і міжнародних студій в Джорджтаунському університеті у Вашингтоні Збігнева Бжезінського. Формально він демократ і тепер стоїть поза державним апаратом колишнього президента Картера. Але він має оправдану опінію одного з найкращих знавців і аналітиків міжнародних відносин та людини, яка думає

Нелегко доводитись російським імперіалістам втримувати в таємниці свою чергову загарбницьку війну в Афганістані. Десятки тисяч жертв, вбитих і поранених вояків, величезні матеріальні втрати і особливо компромітисація перед населенням СССР, сателітів і в країнах вільного світу вилазять, неначе шило з мішка... Офіційна пропаганда, мовляв, «судний народ звернувся до СССР за допомогою для викинення американських і китайських імперіалістів», не витримує критики. Сотні тисяч вояків, що досі пройшли «службу» в Афганістані, не побачили цих «страшних імперіалістів», а радше були змушені воювати з підлітною армією цієї країни, вбивати захисників афганістанського народу в тому числі невинних стариків, жінок і дітей. Війна в Афганістані в останніх роках приборкає чимдалі жорстокіший характер.

Афганістан — це не Східна Німеччина, Мадярщина, Чехо-Словаччина чи Польща, де для приборкання їх революцій вистачило відносно короткого часу. Саме ця обставина зродила в Кремлі лють, командувачню советської окупаційної армії наказано масово вбивати населення численних сіл і міст, вживаючи навіть хімічну зброю. Очевидно, афганістанські повстанці, що воюють в більшості старію примітивною зброєю,

Іван Кедрич

ВІДВОРОТ ВІД ЯЛТИ

найширшими категоріями, сягаючи від давнього минулого далеко вперед у майбутнє. Його стаття «Майбутність Ялти» — це гостра критика «наївності», як він делікатно називає, західної, спеціально американської політики у Другій світовій війні та зокрема на Ялтинській конференції і її епілогу в Потсдамському мировому договорі. Почерез шлу обширну статтю червоною ниткою проходить думка, як то треба би «перекреслити» Ялту, де піділено Європу на вільну і поневолену, і як треба би повернути єдність Європи, як визволеного з-під московської диктатури континенту. До речі Збігневу Бжезінські був тим членом Уряду Джиммі Картера, який телефонічно повідомив головному редактору УНСоюзу д-ра Івана Фліса, що приїздить — виміняний за советських шпигунів Валентин Мороз і що він, Бжезінські, передає Валентина Мороза під опіку д-рові Іванові Флісові. Значить, йому не чужа українська проблематика.

Проте він у своїх міркуваннях не вживає ні разу слова Україна, але напевно включає її у той «Схід Європи», яким раз-у-раз займається. Бжезінські не фантаст і не будувє своїх міркувань на ідеалістичній вірі і надії. Це державний муж, який бере до уваги всі можливі фактори сучасної дій-

сності. Признає, що спонуку до написання цієї статті дало наблизення 40-річних роковин від часу злощасної Ялтинської конференції. Він засуджує її, як велику помилку і не хоче бачити її в майбутньому. Як державний муж — реаліст він стверджує, що «ніяка імперія не розв'язує себе добровільно» і що «Москва буде нагальною противитися всякій західній спробі відпекатися Ялтинської спадщини». Але він не виключає, що советська імперія може опинитися в ситуації, коли за ціну «якоїсь нестральності Центральної Європи зменшити та остаточно забере свої окупаційні війська» з окупованих земель. Ідеалом в очах Бжезінського була би сконсолідована вільна Європа. Він пригадує вислів Де Голя про «Європу по Урал». Але він раз-у-раз говорить про мирне подогодження того хронічного конфлікту, який настав між вільним Заходом і Советським Союзом, коли після зламання Московсько-Ялтинських — не записаних, але усно договорених — зобов'язань щодо вільних виборів в окупованих німцями країнах, Америка засочила Москву, «п'яному Маршала» на відбудову Західної Європи та створення Атлантийського блоку (НАТО).

Бжезінські, очевидно, знає факти невідомі газетним і журнальним коментато-

рам. Наприклад, він говорить про страх Франції і частинно Англії перед з'єднанням поділеної тепер Німеччини і перед відродженням в наслідок такого з'єднання німецької мілітарної потуги. Тому він не виключає, що Франція, щоб не допустити до такої ситуації, може погодитися на інтеграцію сучасних французьких і західнонімецьких збройних сил. Вільний світ, читаємо, тепер у парадоксальній ситуації. З одного боку, Європа боїться, щоб Америка не забрала геть всі свої війська з європейського континенту, з другого — західноєвропейські члени НАТО не дотримують навіть такого скромного зобов'язання з перед кількох літ, щоб збільшувати щорічно свій бюджет на оборону на три відсотки. Європі залежить на американській збройній, зокрема атомовій, «парасолі», але одночасно Європа послідовно ступнево піораз більше визвольності від усякої залежності від Америки. Бжезінські признає значення атомової зброї Америки, як чинника, який зупиняє агресивний советський імперіалізм перед далішим походом на Захід в Європі, але раз-у-раз підкреслює потребу мирного розв'язування проблем. Він не хоче наслідків Ялти в майбутньому, але ризикнує дуже від тих правих консервативних політиків і державних мужів, які поручають не лякатися «викликів» Москви.

Іван Коссяк

Як писати критику на концерт або виставку

(Поради для фахівців)

Для метеоролога. — Була дощова погода, тиск низький, вітер південнозахідний, помірний, часом поривчастий. Концерт відбувся в теплій атмосфері. Звуки в залі було чути в найдаліших кутках завдяки низькому атмосферному тиску і високій вологості. Шепіт, кашель, пчихання, шелестіня обгорткового паперу, скрип крісел і цямкання робили конкуренцію звукам, грім яких доносилися зі сцени, але всі були задоволені, бо дихали повітрям насиченим мистецтвом.	поетично лірично	рухливо бурливо
	лагідно погідно	щасливо дбайливо
	сильно пильно	чудово чарівно
	широко далеко	незвичайно незрівняно
	високо глибоко	мрійно енергійно
	безмежно безцінно	ефектно кольоритно
	блискучо бадьоро	похвально притягаючо

Для інженера. — Техніка виконання концерту високоякісна, в деяких місцях навіть на рівні світових стандартів. Звукові сигнали надходили зі сцени підсилені 200-ватними механізмами, з частотою хвиль від 1,000 до 16,000 коливань на секунду. За головним добре зробленим інструментом, фортепіаном, який складається з чауноної плити, що на неї натягнені струни виготовлені зі загартованої, а потім відпущеної сталі, сидів працівник і посилено натискав на педалі газу, для швидкого виконання — видно, що кудись спішився. Перед собою він не мав креслень і знаків, якими позначався звуків, але інші виконавці мали перед собою ці креслення, що зветься нотами.

Хоч інструменти були задовільно відрегульовані і виконання було на високому технічному рівні, все ж процес видавання звуків є маломеханізований і закликає усіх інженерів включитися в розроблення автоматів, які б в скоршому часі повинні замінити людей в цій складній, але мало продуктивній праці.

Для кондитера. — Концерт вдав чудово. Фортепіан стояв посеред сцени, як святочний торт на столі, скрипки виглядали як медівники і скрипалі ніби хотіли відрізати собі по кусеві, ударник сидів за своїми бубнами як кондитер за казанами, що мішав масу для величезного торта, а з іншої сторони контрабасист працював коло своєю інструменту, стараючись видобути з нього якнайсолідніший звук. Медова музика вливалася в душі слухачів, а їхні диха ворухилися у такт целен, які рухалися пережовуючи куски прецизійно оздоблених тортиків, цукерки і тістечка. Запах ванілі і звуки плавали в повітрі, вивопнюючи залю, як солондє тісто бритванку. Очевидно, що твори композиторів довго випікалися в творчій печі і публіка змогла акустично дозріти шмат вдало пригатованої музики. На жаль, насолоджуватися цими прекрасними виробами прийшло мало людей, чомусь не було ніодного дегустатора від музики і тому про концерт прийшлося писати менше.

Про мої торти і маківники дегустатори від музики відзвітують похвально, і тому я мушу їм допомогати.

Для починаючого критика. — Звичайна, пересічна людина не може бути критиком. Є люди, які беруться критикувати, але далі вареників чи порядків в чужій хаті, справа не йде. Тут потрібна особа тямуща, освічена, обізнана, чесна, не підкупна і твердої душі. Слова подані нижче є в допомогі якраз для такого критика — безстороннього і правдивого, допоможе йому об'єктивно оцінити концерт чи малярську виставку. Ось ці слова:

велично масстично	жваво цікаво
-------------------	--------------

Ще багато захоплюючих і прекрасних творів бачили задоволени відвідувачі виставки. Мистецтв у своїй творчості досягнув вершин світового мистецтва, базуючись на творах мистців, які мають у собі допоміжні літаки, танків і іншої військової техніки, або за них малюють осли і мавпи. Мистецтво, яке є в Україні, зі своїми народними традиціями і реалізмом не може похвалитися такими осяганнями. Очевидно і наш малляр, який представлений на цій виставі в своїх творах, завдяки наполегливій праці в дечому зумів досягнути рівня творчості осли, але ще треба наполегливої і творчої думки, щоб стати на один рівень з мавпою, і тоді мистця чекає слава і гроші.

ДИКТАТОР АФРИКАНСЬКОЇ КРАЇНИ Етіопії, колишньої Абіссії, полковник Менгісту Гаїле Маріям, нарід який вимирає з голоду частинно через його комуністичні експерименти і тісне пов'язання тієї країни з Москвою, поїхав до Советського Союзу. Про поїздку Менгісту повідомило советське пресоє агентство ТАСС, кажучи, що на московському летовищі його зустрінула висока делегація на чолі з Григорієм Романовим, членом Політбюро, і Борисом Пономаревим, секретарем ЦК КПСС. Західні спостерігачі думають, що поїздка Менгісту пов'язана мабуть з голодом в Етіопії, бо Москва, не зважаючи на переведення нею комуністичні реформи і насичення тієї країни комуністичною макулатурою і творами Леніна, прислала дуже мало харчів і іншої допомоги для рятівання вимираючого з голоду населення.

Перл Бак

БАБУСИНЕ РІЗДВО

(З англійської мови переклала Любов Коленська)

(Перл Бак — видатна американська письменниця, народжена 26-го червня 1892 року у Гілсборо, Західна Вірджинія; померла 6-го березня 1973 року в Денбі, Вермонт. Написала ряд повістей, тематикою яких було життя в Китаї. У 1931 році за її повість «Земля» вона отримала Нагороду Пуліцера, а в 1938 році нагороджено її нагородою Нобеля).

1.

Ні. — з усією рішучістю сказала дочка, — цього року Різдвяних Свят у нас не буде!

Пані Картер глянула з-понад вишвики. — Не буде в нас Різдво?

— Ні! — і обличчя Дафне протягнулося у невідкличчу рішучість. А в неї було привабливе обличчя — чудові класичні риси, незвичайні сині очі і коротке волосся, що дедь-ледь зависалося у кучері.

— Чому ні? — лагідно запитала пані Картерет, переселяючи червону нитку кризь вушко голки.

— З-під її рук уже виходили останні стіби на пошевку подушечки, що мала прикрашувати софу: клялись узором — складні зариси квітки, овод якийсь, і традиційні різдвяні ягоди омели. Це все було для Дафне, її єдиної доні, і хоча обидві вони добре про це знали, але ні одна з них не прозраджувалась. Бо як же це перед самим Різдвом розкривати... таємницю будь-якої праці. Пані Картерет звикла була казати, що на те, щоб подарунки були впору на Різдво — їх треба починати дуже вчасно, навіть іноді раннім літом, як це і було цим разом.

— Різдвяні Свята, просто, стали надто комерційними, — рішучо обізвалася Дафне. Цим співцем — «просто» вона звикла була послугувуватись дуже часто. Воно властиво не мало будь-якого чітко окресленого значення, але коли Дафне хотіла щонебудь довести, тоді воно означало все.

Але чим воно комерційне, моя дорога, — лагідно запитала пані Картерет. І поведінка супроти дочки завжди була лагідна; вона вже давно в тому переконалась, що найкращий засіб оборони — це лагідна поведінка, і що куди краще ставити комусь запити, аніж вводити з ним у суперечку.

— Діти ж про ніщо інше не думають як про те, що хотіли б дістати на Різдво, і з кожним роком воно погіршується, — відповіла Дафне. — Це починається ще перед Днем Подяки. Пітерві — лише десять років, а йому вже забагається мотоцикл. А — Дора — її всього — дванадцять, а листа її така довга, що вистачило б на три Різдвяні Свята. І подумати, що вже сьогодні і усіх усюдів лящать різдвяні колядки... і переповнені крамничі...

Пані Картерет урешті, успішно пересиливши нитку кризь вушко голки, перервала її ніжним спогадом: — Пригадую, коли я ще була дитиною, звичайно, на зорі, будив нас спів молодих колядників: «О, мале місто Вифлем...» — І якою ми тоді сповняли насолодою...

— Цього, очевидно, я не пам'ятаю, але тямлю правдани колядки біля прикрашеної ялинки. Чи пам'ятаєш, батько грав на фортепіані?

— Ах, — ніжно додала пані Картерет. Як же він любив співати колядки. І хоча цілими місяцями надто був зайнятий, щоб торкнутись клявішів, але на Свят-Вечір...

Голос її заламався і вона посягнула за хусточкою, заткнутою за поясом. — Твоя правда, Дафне. Це вже не те саме, що було колись. Сім років тому... Так раптово... Я лиш вдоволена з одного, що це сталося після Різдвяних Свят. Принаймні ми їх разом відсвяткували. Можливо сьогодні ми надто вже вередливі, тому я постійно згадуємо про те все, що ми колись мали, але більше вже не маємо...

Дафне хутко підвелася: — Це щось більше, ніж спогади. Це — зміна в усій країні. Люди змінилися... У нас створилися інші поняття вартостей. Отже... — І вона

нахилилась над своєю матір'ю, щоб її поцілувати: — Ульмо до Хайлорду, всі їдьмо! Або в подорож морем? Ні, на кораблі під час Різдвяних Свят надто велика метушня. — Ми поїдемо на південь, знайдемо пляж і попливемо вітрильником — хай Різдвяні Свята пройнуть спокійно, без шуму. Дітей погоджувся зі мною. Він сказав, що буде вдоволений, якщо, на зміну, на нього не спаде ціла навала рахунків. Він теж сказав, що для нього — це буде справжнє Різдво, коли прийняймі раз він не полагоджуватиме ніяких платностей?!

— Бідний Діей, — лагідно вимовила пані Картерет. Він так важко працює. До побачення, моя любя! Коли виждасте?

— Три дні перед Різдвяними Святими. Тобто в понеділок. Але чому б тоді у неділю з нами не поїхати? Хіба, що також поїдемо. Мамо, поїдь з нами!

— Не можу, — сказала пані Картерет. — У мене було б чудернацьке почуття, якщо б на Різдвяні Свята я не була вдома.

— Але ж ми не можемо тебе зовсім саму лишити на Різдво, — настоювала Дафне.

Пані Картерет засміялась: — А я думала, що не буде ніякого... Різдва.

— Ах, ти знаєш, що в мене на думці, — вигукнула Дафне.

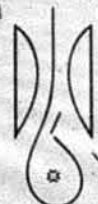
Пані Картерет, широко розкриваючи очі, авдала здивування: — Але ж ти казала...

— Мамо, тепер не вдавай!

— Зовсім ні, моя любя. Цього року я пропущу одне Різдво. Адже без вас усіх і так це не будуть Різдвяні Свята. От матиму гарний спокійний день. Яюсь я і так почувуюсь дещо втомлена. Можливо, що навіть один день відпочивати в ліжку. За мною грядиме Сара... Так я знаю, що на Різдво вона не приходить працювати, але вона буде у мене, щоб лиш допомогти...

Сара була її господаркою уже від років. Звичайно пані Картерет настоювала, щоб на Різдво вона йшла святкувати до свого сина та його родини, але від її дому — у ярисейн підміській околиці міста, — в якому до речі жили вони всі, було лиш кілька кроків.

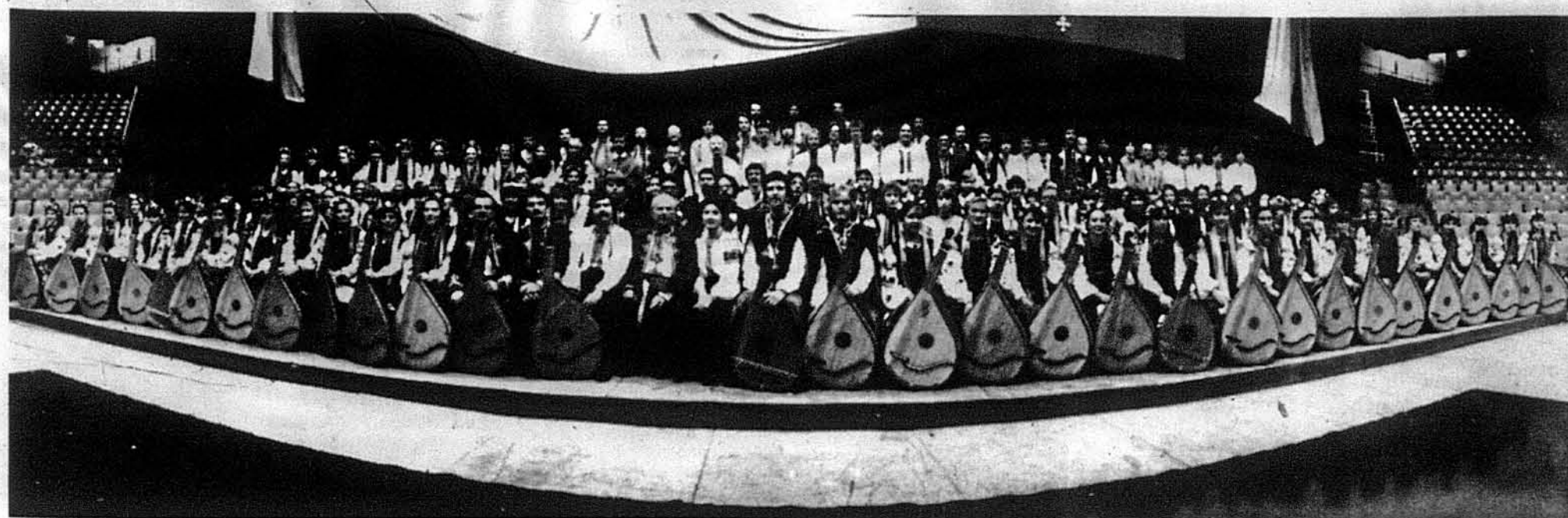
(Продовження буде)

SOCIETY OF UKRAINIAN BANDURISTS ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ БАНДУРИСТІВ

84-82 164th Street Jamaica, New York 11432

tel.: 718-658-7449

Юні бандуристи під час виступу на IV СКВУ з тоді ще живим маестром Г. Китастим

ПРАЦЯ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ БАНДУРИСТІВ РОЗВИВАЄТЬСЯ В ЕВРОПІ

Виступ на врочистому посвяченні і відкритті плити в пам'ять поляглим політичним в'язням в концтаборі Дахау 15-го липня 1984 року.

Бандуристи на площі Марсіпляц в Мюнхені.

Цього літа, завдяки Фондації Українського Вільного Університету (ФУВУ), Школи Кобзарського Мистецтва Нью-Йорку і Товариства Українських Бандуристів, бандуристи ЗСА і Канади мали нагоду зустрітись і разом виступати з бандуристами Європи на кількох імпрезах з нагоди першого кобзарського курсу в Мюнхені. Понад 20 студентів з Італії, Франції, Німеччини, Бельгії та навіть з далекої Швеції на курс, який відбувся від 9-го до 17-го липня. Курсом провадили інструктори ШКМ, які брали участь в студійній подорожі ФУВУ „Стежками Батьків по Європі”, яку вели проф. Петро Гой, Дмитро Боднарчук і Ліда Чорна. Інструкторами були члени ансамблю „Гомін Степів” Ліда Чорна, Наталка Гончаренко, Оля Ходоба, Зенон Бахир і Іван Лехицький. Всі студенти отримали повні стипендії від Фондації, що покривали кошти харчування, нічлігу та курсу навчання.

Програма курсу включала лекції гри на чернігівських, а також і на харківських бандурах, хоріві проби, в яких брали участь не тільки студенти, але й всі зацікавлені співачки з околиць Мюнхену, та вечірні проби хорів з тими бандуристами, що вже грали. Курсанти мали також нагоду прочитати та перелушати різні матеріали та звукозаписи, що торкалися української

музики, а спеціально кобзарського мистецтва.

Поза курсом учасники мали нагоду виступати на врочистому посвяченні пам'ятної плити, вшановуючи пам'ять українців-мучеників, політичних в'язнів, які терпіли в концентраційному таборі Дахау, і також на головній площі Мюнхену-Марсіпляц, де маса українців і чужинців прислуховувалася (багато вперше) до звуків бандур і українського співу. Бандуристами, які акомпанювали хоріві, крім вищезгаданих членів ансамблю „Гомін Степів”, були Надія Блюй і Дана Феденко з Дітройту та Людмила Шанта з Торонто.

Ця сама група бандуристів виступила на німецькій телевізійній програмі „Теле-Ілюстрірте” у Вісбадені, виконавши композицію Григорія Китастого „Гомін Степів”. Про цей виступ пострава Олександр Омельчук з Німеччини. Німецька й українська публіка була захоплена тим виступом, а директори програми запрошували бандуристів приїхати знову в майбутньому.

Товариство Українських Бандуристів (ТУБ) зорганізоване в липні 1982 року, для збереження і розвитку кобзарства і української музики в загальному і вільному світі, уможливує поширення зв'язків та обмін ідеями та знаннями.

ТУБ співпрацює з Українською Капеллею Бандуристів ім. Тараса Шевченка, ко-

ординуючи діяльність на кобзарському полі, як наприклад, створення і збереження бібліотеки і архіву музики, звукозаписів та пов'язаних з цим матеріалів; організування курсів та семінарів; видання підручників і збірників нот; заохочення зв'язків з іншими академічними, культурними і музичними установами для осягнення цілей організації.

За короткий час свого існування ТУБ не раз вже доказав, скільки можна досягти в спільній праці. В грудні 1982 року 42 бандуристи з Канади і ЗСА взяли участь в спільному записі платівки „Літа Молоді”, під диригентурою маестра Григорія Китастого.

Освітня комісія ТУБ видала три збірники нот для початківців і ансамблів, а приготувалась до додаткової збірники і підручники двома мовами. ТУБ також пострава Олександр Омельчук з Німеччини. Німецька й українська публіка була захоплена тим виступом, а директори програми запрошували бандуристів приїхати знову в майбутньому.

Товариство Українських Бандуристів (ТУБ) зорганізоване в липні 1982 року, для збереження і розвитку кобзарства і української музики в загальному і вільному світі, уможливує поширення зв'язків та обмін ідеями та знаннями.

Виступ на телевізійній програмі у Вісбадені, Західна Німеччина.

ня 1983 року. На ньому перший раз в історії вільного світу, а може й взагалі, зібрався збірний ансамбль 148 бандуристів Канади і ЗСА, які разом виступили під багаторою маестра Григорія Китастого. На майбутнє Товариство планує дальші курси, щоб доповнити знання бандуристів і поставити знову збірний ансамбль банду-

ристів на сцену в Нью-Йорку в грудні 1984 року для вшанування пам'яті 300 кобзарів і лірників, замордованих сталінським режимом влітку 1934-35 рр. Але така робота вимагає моральної та фінансової підтримки української громади. Перед нами велике завдання зберегти цей національний скарб і всі наші зусилля мусять

бути спрямовані для завершення цієї ідеї.

У такій критичній час, коли українська громада розбита, ця банда співпраця серед молодих бандуристів може бути не тільки надією, але і прикладом для інших.

А. Горнякевич

ЖІНКА Й БАНДУРА

(Думки з нагоди 100-річчя українського жіночого руху).

Не раз бувало, що після моїх лекцій про історію бандури мене питалися, чи колись жінки грали на бандурі. Питання зрозуміле, бо ж колись говорилося про козаків із Запоріжжя, куди жінкам не було доступу, про сліпих мандрівних кобзарів XIX ст., а також про таких визначних модерних бандуристів, як наприклад, Василя Ємця, д-ра Зіновія Штокалка, Григорія Китастого та про багатьох інших. Не виключено (зокрема, коли це питання ставили чоловіки), що за тим крилася доля „сексизму”, мовляв, чому жінки пхануться в „несвоєділо”.

Тоді доводилося вияснювати, що історичні документи дають нам певну картину. Правда, що до цих бандуристів жінки не приймали, але можна запитати, до яких інших цехів допускали жінок? Січ Січю, хоч вона й стала свого роду іконою в історії України, але вона була одна і ні в якому разі не була типовим явищем. А мандрівні бандуристи? Вони звичайно мандрували самі, або лише зі своїм проводирем, а це (чи не в усіх суспільствах) буває виключно чоловічим явищем. Але й вони не відзеркалювали цілої спільноти. Адже музикантів було багато більше по всій Україні, ніж лише мандрівних.

Хоч більшість наших даних про бандури маємо з XIX і початку XX ст., у той час через об'єктивні суспільні обставини на бандурі грали взагалі мало людей, отже в тому нечисленному середовищі (спершу завдяки цеховій системі) в той час жінок не було. Згадаймо, що в ті роки навіть арешт бандури був обмеженням передусім до центрального Лівобережжя.

Але до того часу, зокрема до закріпачення України, обставини мусили бути іншими. Знаємо з описів фольклористів, що по цілій Україні на різних інструментах грали чоловіки і жінки. То му годі думати, щоб перед XIX ст. не було бандуристок. Правда, з доказами слабо, але ми маємо взагалі дуже мало даних про народних музикантів (хоч про професіоналів появляється шораз більше матеріалів), ними мало хто цікавився. Годі дивуватися, що при загальному браку фольклорних даних ми не знаходимо конкретних згадок про бандуристок.

(Свідомо оминаю тут постань „Марусі Чурай”, бо надійних доказів, що така постеса-композиція взагалі жила і що вона грала на

бандурі не знайдено. Але справа не в „Марусі Чурай” а взагалі в жінках, що грали на бандурі).

Знаємо з модерних фольклористичних матеріалів, що жінки грали на всіляких інструментах і годі думати, що це лише модерне явище. Значить, модерні дані, правдоподібно, досить точно відзеркалюють і стан у старовині. Тому, якщо перескочити винятковий стан бандури передусім у XIX столітті, можна припускати, що на бандурі грали колись і жінки.

Коли інструмент опинився в чоловічих руках у XIX ст., у XX ст. жінки направили цю історичну кривду й привернули собі і цей інструмент. Але й цей процес був поступовим. Одною з перших була дружина Костя Місевича, про яку розповів мені панотеч Володимир Юркевич, мовляв, вона грала краще від свого чоловіка. Тоді, вже після Другої світової війни, в Україні майже непомітно завісили три бандуристок. До першого з них належали Н. Павленко, В.Третякова й Т. Поліщук, а за ними пішли цілі ряди таких тріо. Тоді зорганізовано Полтавський ансамбль бандуристок. Чи не справедливо, що в тому місті, де колись Г. Хоткевич керував капеллею, яку згодом злучено з київською у відрізок всеукраїнську капеллю, а згодом Українську капеллю бандуристів ім. Т. Шевченка, що в тій же Полтаві найбільшим (а може й єдиним) бандурним колективом є жіночий?

На поселеннях тоді також почалося. Пригадую, що в 1950-их роках у Нью-Йорку в ансамблі, яким керував Р. Левицький, грала Галина Гафтович. (Чи вони були перша?) А тоді — Сумський ансамбль у Дітроїті під проводом П. Потапенка. А тоді... тоді годі й перелічити всіх бандуристок, інструкторок, композиторок.

Тепер видається, що Українська капеля бандуристів ім. Т. Шевченка та державна заслужена капеля бандуристів УССР (така її урядова назва) — останні Січі, яких ще не здобули бандуристи.

Боротьба української жінки за рівноправність довга, й ще треба подолати чимало перешкод. Але в цей соціальний рік від „Пешого вина” Наталі Кобринської пристоїмо відмітити, що на бандурному полі жінки привернули собі інструмент, на якому грали їхні предки, і тепер вони здобули собі чимало повну рівноправність.

Світове визнання бандури

Напередодні великого 361-го концерту бандуристів, в якому візьмуть участь кращі ансамблі ЗСА, Канади та поодинокі визначні бандуристи і бандуристки Європи і Австралії, який відбудеться 29-го грудня 1984 року в Тавні Голл, Н.Й., а наступного дня у Філадельфії, пострава подати деякі дані про те, що українське кобзарство приваблює діячів літератури і мистецтва не тільки українців.

Про кобзарів XIX і початку XX століть надруковано кілька важливих статей в закордонній літературі: французькому журналі „Revue des deux Mondes”, англійському „Athenium” польському „Кур'єр Львівський”.

Про наших кобзарів писали німецькі, австрійські та інші учні — фольклористи, етнографи, історики та

літературознавці. Так, наприклад, фольклорний щорічник під редакцією Фрідріха Х. Крауса „Am Urquel” помістив статтю Й. Робінсона з Відня „Лірик на Україні”. Автор записав у Бродях на Україні ліричну пісню „Сирітка”, текст якої опублікував тут же. В Австрії поет Райнер-Марія Рільке написав художній твір про Вересає (1889-1890).

На початку XX ст. 1903 року А.А. Бертело видав книгу „На Україні”. В ній окремо йдеться про кобзарів та народні думи. Деяких кобзарів згадують у Франції і пізніше.

Упорядник і перекладач українських дум на французьку мову М. Шерер видав 1947 року збірник дум. У передмові належна увага віддається українським коб-

(Закінчення на стор. 5)

УВАГА!

НЕДІЛЯ, 30 ГРУДНЯ 1984 р.

початок год. 3.00 по полудні

зала школи

NORTH EAST HIGH SCHOOL,
Cottman Ave. and Algon Ave. Philadelphia

Вступ — 10.00 і 8.00 дол. від особи
Білету до набуття: Крамниці: „КОСМОС” Кухтина, Куц „ФАНТАЗІЯ”, Дуцилович „ОРИОН” Ганусей „КРАМНИЦЯ ДАРУНКІВ” і Ільчишин „ХАРЧЕВА КРАМНИЦЯ”.

Телефонічно інформації можна одержати у касира Округу

ІВАНА ДАНКІВСЬКОГО — телефонувати на числа: 457-5471 або 455-2849

ФІЛАДЕЛЬФІЯ Й ОКОЛИЦЯ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ ЮВІЛЕО

90-тиріччя УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
Комітет Філадельфійської Союзової Округи спонсорує

ВЕЛИКАВИЙ КОНЦЕРТ КОБЗАРСЬКОЇ МУЗИКИ

з виступом ЗБІРНОГО КОБЗАРСЬКОГО АНСАМБЛЮ

у якому візьме участь понад 120 бандуристок і бандуристів з АМЕРИКИ, КАНАДИ І ЕВРОПИ

Музичний керівник Концерту — ПЕТРО КИТАСТИЙ

Солісти — Микола ДЕЙЧАКІВСЬКИЙ, Андрій КИТАСТИЙ, Петро КИТАСТИЙ, Ліса КЛИМЕНКО, Роман ЛЕВИЦЬКИЙ, Володимир ЛУЦІВ, Таня ВОВК-РЯБОКІН, Марко ФАРИОН та інші.

ВСІ УЧАСНИКИ АНСАМБЛЮ ВИСТУПАЮТЬ З БАНДУРАМИ.

Весь дохід із концерту призначений на Т-во Українських Бандуристів.

УВАГА!

До участі в Концерті
запрошується все українське громадянство
ФІЛАДЕЛЬФІЯ Й ОКОЛИЦІ

Прохаємо організувати автобуси із місцевостей:
ТРЕНТОН, МІЛВІЛЛ, ВАЙНЛАНД, ВІЛІАМС-
ТАВН, Н. Дж.; ВІЛМІНГТОН, Дел.; ВАШІНГТОН,
ДК. БАЛТИМОР, Мд; БЕТЛЕГЕМ, ІСТОН, АП-
ЛЕНТАВН, РЕДІНГ ФІНКСВІЛЛ, БРІДЖПОРТ,
ЧЕСТЕР, Па.

Запросіть своїх американських сусідів, щоб познайомились із мистецтвом гри на бандурі.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ ІСТОРИЧНІ ПОДІЇ

БАЛТИМОР

(Б. С.)—У неділю, 4-го листопада ц.р., українська громада Балтимору вшанувала 66-ті роковини Листопадового Зриву, 40-річчя смерті Слуги Божого Митрополита Андрея та 70-річчя виходу Українських Січових Стрілець. В передполудневих годинах о. Юрій Маркевич відслужив торжественну Святку Літургію в наміренні прославити та для приспіння беатифікаційного процесу Слуги Божого Митрополита Андрея, а після Служби Божої Панахиду за спокій душ тих, що полягли в боротьбі за волю України.

В пополудневих годинах відбулася святкова академія в Домі Української молоді для відзначення усіх цих роковин. Почалася вона вшануванням прапорів та відспіванням Господньої молитви, що її заінтонув о. Юрій Маркевич. Свята відкрив Кліментій Баб'як, голова Відділу УККА. Отець Тарас Лончина з Вашингтону доповів про життя Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, його Євангельську праведність, любов Бога та свого народу, заслуги, піонерську працю в екуменічному русі, опіку УКЦ в Америці.

Потім виступив хор ООЧ-СУ під диригентурою інж. Мирослава Гнатюшина з в'язанкою стрілецьких пісень та В. Витвицького, "Зірвалася хуртовина" в обр. М. Гнатюшина.

В другій частині програми Кліментій Баб'як відчитав переклад прокламції

президента Рональда Регана, що її Президент підписав 30-го жовтня в Білому Домі та якою проголосив день 4-го листопада 1984 року "Днем Пам'яті про Великий голод в Україні в 1932-33 роках". Проклямацію цю зачитала Президентка видати ухвалена недавно Конгресом резолюція ч. III.

Святкову доповідь з нагоди 66-х роковин Листопадового Зриву виступила Стефанія Букшова з Нью Йорку, заступниця голови Крайової Ради УККА. Прелегентка, навізуючи до листопадових подій 1918 року, вказала на те, що волю здобувається боротьбою і жертвами та що визвольна боротьба—це не поодинокі зусилля, а тяглий ланцюг праці та боротьби, і так треба оцінювати 22-го Січня, 1-ше Листопада та новіші державотворчі акти. Вказала вона теж на потребу розбудови власних сил, пріоритизацію завдань та об'єднані акції.

По доповіді Маруся Гадзаман з СУМА продекларувала вірш Володимира Фіцаловича "Листопадовий Зрив", а хор ООЧСУ виконав ще одну в'язанку стрілецьких пісень та "Вже досить мук" в обр. М. Гнатюшина.

Академію закінчено відспіванням національного гімну. Після Академії, що її влаштували заходами Відділу УККА при співучасті місцевих організацій, учасники мали змогу познайомитися з гостями з Нью Йорку при каві і солодощі. Елегантні та професійно виконані програми і летючки були роботи Кліментія Баб'яка.

ФІНІКС

Громада Феніксу вчорашнього відзначила події Першого Листопада 1918 року у Львові; проголошення самостійності Карпатської України 15-го березня 1939 року та проголошення українського державного прапорця у Львові 30-го червня 1941 року.

4-го листопада ц.р. у неділю в Українській Католицькій церкві відслужено Св. Літургію і Молесень за український народ, а о 3-й год. по полудні в залі Святої СУМА відбулася святкова академія, яка була започаткована американським національним гімном. Академію відкрив голова 45-го Відділу ООЧСУ Теофіл Кавка коротким вступним словом, та закликав присутніх хвилинно мовчати вшануванні пам'яті тих, що життя своє віддали за волю і незалежність української самостійної соборної держави. Ведення святої програми Т. Кавка передав Марії Дувір'як, яка поклала Ярослав Росолю виголосити промову "Листопадовий Зрив".

Доповідь була коротка, побудована на історичних фактах вічного життя Листопада. Потім Марія Лилик продекларувала власну поезію "Листопадовий День". Деклямацію "В день Першого Листопада" продекларувала Л. Сава, СУА. Доповідь 45-ліття Карпатської України виголосив Микола Теслевич, який подав докладні дані про державно-правні акти, від місяця жовтня 1938 року, коли проголошено автономію Карпатської України, до 15-го березня — дня проголошення самостійності Карпатської України і війни з мадярами, які з дозволу Гітлера знищили молоді Українську Карпатську Державу, яка не скапитувала перед Мадяриною, Італією і Німеччиною. Деклямацію "Де нас не було" деклямували Леся, Ігор і Віра Чопко, СУМА. Голова

Патріархального Товариства Омелян Комарницький виголосив коротке слово про Великого Митрополита, блаженної пам'яті Андрея Шептицького, Митрополита Львівського, як людину Великого Духу, ревнителя віри в Бога і патріота, соборника і державного мужа, що завжди був з тими, що боролися за свою омріяну Україну.

Опісля деклямацію "30-го червня 1941 року" виконала Марія Дувір'як, а доповідь "30-го червня 1941 року" виголосив Василь Савицький. Доповідь була коротка і добре побудована, вже на історичних фактах, які тоді відбулись на наших рідних землях. Мелодеклямацію "Україна" виконали діти садочку і першої класи школи українознавства під керівництвом учительки Люсії Сави.

Присемною несподіванкою був для присутніх виступ бандуриста Андрія Китастого, сина бл.п. Григорія Китастого, який приїхав з Сантієго, Каліфорнії. Він виконав декілька пісень на бандурі: "Гомін степів", "Дума про Сагайдачного", "Ой, ти ж мати їди від нас" і "Дума про смерть українського бандуриста". Присутні в залі по кожній пісні, вставши з місць нагородили виконавця гучними оплесками, вшанувавши бандуриста. А Теофіл Кавка, господар святої подякував йому в імені всіх присутніх. Українським національним гімном "Ще не вмерла Україна" закінчено академію, що її влаштовано з ініціативи ООЧСУ, при співучасті Осередку СУМА, Союзу Українок Америки 3-го Відділу, Батьківського комітету школи українознавства, під патронатом стейвового відділу УККА в Феніксі, Аризона. Уж Українок приготував чай і солодощі для гостей, яких запросив вгоститися господар святої Теофіл Кавка.

М. Теслевич

ТРЕНТОН

Заходами Громадського комітету Трентону для влаштування національних свят, 11-го листопада ц.р. відбулася святкова академія Листопадового Зриву.

Відзначення Листопадового Зриву у цьому році відбулося за старим стандартом. Зміст цього чину 1918 року у Львові, очевидно, завжди той самий, але обставини, в яких живемо, змінюються. 20-30 років тому зали академії заповнювала молодь, а доповідачі й інші виконавці були старші. Тепер навпаки, всі виконавці були молоденці, а у записі діти старші громадяни. Невелика зала при українській католицькій церкві св. Йосафа була майже заповнена. Академія почалася прокламацією, яку прочитали молоденька сумівка Оксана Кушнірук та пластунка Тамара Кузик. Відкрив академію голова Громадського комітету інж. Е. Кальман. Привітавши присутніх трьох українських священників Трентону та всіх збірників, Е. Кальман сказав, що "події, які сталися у Львові 1-го листопада 1918 року, були завершенням подій з 22-го Січня 1918 року, тобто, проголошення самостійної і суверенної, ні від кого незалежної української держави, а також предвістником подій, що сталися 22-го Січня 1919 року — злука українських земель в одну українську соборну народну республіку, про що було проголошено на Софійській площі у столиці України Києві. У Трентоні ми можемо пишатися п'ятьма героями українських армій 20-их років, що ними є: Володимир Петришин, Григорій Бірбан, Василь Копанія, Михайло Мрочка, Василь Сердюк.

Присутніх В. Сердюка та М. Мрочка присутні привітали оплесками. Інші ветерани через нездоров'я не могли прийти. В. Петришин прислав письмове привітання для воїнів усіх українських армій. В ньому він згадав про свою участь в УГАРМІ. "Я, маючи лише 17 років, зголосився добровольцем до Української Галицької Ар-

мії, з котрою ділив долю і недовго до її кінця в травні 1920 року, коли армію розбили поляки на Україні. Однієї події я ніколи не забуду, коли 30-го серпня 1919 р. брав участь у здобутті Києва із скорострілом в руках. Перейшов я злочасний чотирьохтисяч смерті, хворував на тиф та Бог змілювався і я вижив. На Україні згинув 40,000 галицького цівту.

Не сумую на академіях, бо це радісне свято, а твердо вірмо, що скорше чи пізніше буде самостійна Українська Держава.

Святкову доповідь виголосив молодий професоральний д-р Ігор Мірчук. Він довше зупинився над словом, "чин", над його змістом і значенням у день 1-го Листопада 1918 року. Цей чин зродив цілий ряд діячів і чинів. Доповідач прочитав прекрасний вірш В. Симоненка "Український Лев" та цитував О. Бердника.

У мистецькій частині, як ми згадали напочатку, виступала сама молодь. Із сольовим виступом Ігор Кушнірук, сильний і примхливий бас-баритон, якого тренували мали нагоду чути не вперше. Він виконав: "Заквітчали дівчатоньку", обр. А. Гнатюшина; "Ой, нагнувся дуб високий", М. Гайворонського; "Ой, не стеліся, хрестатий барвінку", обр. М. Лисенка; "Ой, чого ти, дубе" М. Стеценка. Акомпанювала І. Кушніреві Леся Руда. Пластунка Віра Гафтичук прочитала вірш О. Баб'яка "Вам".

На особливу увагу заслугове виступ соліста-бандуриста Юліана Китастого, який умів чарувати слухачів. До історичних та народних пісень він додав цікаві пояснення про їх походження. Половина його репертуару була новою для громади Трентону. Він виконав "Зажирилась Україна", "Розлилася круті бережечки", "Ой, крикнула лебедонька" та в'язанку стрілецьких пісень. В другій частині програми він виконав три пісні до музики Гр. Китастого: "Нагадай, бандуро, співаєм", сл. Н. Калужної, "Оксана", сл. Ю. Буряківця, "Вийши, вийши" сл. М. Пиро-

Українська громада в Баффало вшанувала пам'ять Митрополита

А. Шептицького

Композиція Мар'яна Борачка під час відзначення 40-х роковин смерті Слуги Божого Андрея.

Сталося це в неділю 18-го листопада ц.р., згідно з планом Громадського комітету, обраного для цієї справи в серпні ц.р., головою якого був о. митрат д-р Павло Івахів. Ініціатором відзначення 40-річчя з дня смерті Слуги Божого Андрея був Відділ Українського Патріархального Товариства, голова якого Оксана Бережницька зайняла в Комітеті два становища — заступниця голови й секретар.

Згаданої неділі змінено децю й порядок Богослужень у парафії св. Миколая. Співану Службу Божу замість у каплиці Матері Божої Одігетрії, відправлено в церкві св. Миколая. Службу Божу відправляли о. д-р Павло Івахів і о. Олександр Богун-Кенез. Присвячену Службу Божому Андресві проповідь виголосив о. д-р Павло Івахів, який добре знав Митрополита ще з часу своїх студій в Богословській Академії у Львові. Отець д-р Івахів засердився на рисах хрустального характеру Митрополита. В часі Служби Божої співав церковний хор під управою Михайла Проценка. Нема сумніву, що спів хору надав Богослуженню більшої урочистості.

У вечірніх годинах того ж дня громадянство продовжувало звеличування Слуги Божого Андрея, але в іншій формі, а саме: взяло участь у концерті, який відбувся в аудиторії середньої школи МекКінлі в Баффало.

Громадський комітет приклав немало зусиль і старань для того, щоб концерт вийшов урочисто й достойно. Старання не були даремними.

Оцінку концерту слід робити не тільки з позиції слухача, але й глядача. Важливіми бо в часі концерту є не тільки слухачі, але й зорові враження. Так було і в даному випадку: при відкритті завіси публіка, поки почула спів на сцені жіночого хору ОЖ ОЧСУ "Мрія" під управою диригентки Процьки Бабичицької, не могла не звернути уваги на зовнішність хору, на притягальні очі одяг хористок. Те саме відноситься і до інших виконавців програми. Публіка не могла не звернути уваги на оформлення сцени, на його символіку. В центрі своєї символічної композиції мистець Мар'ян Борачок помістив образ Слуги Божого Ан-

дрея, побоках — образи апостолів Петра і Павла, а понад ними — Матір Божу. Слід додати, що всі ці образи — це твори самого мистця. Композиція була прикрашена вишивками.

Крім хору "Мрія", який проспівав три пісні, участь в концерті взяв мішаний хор "Бурлаки", а при кінці концерту виступили ще об'єднаний хор. Обидва ці хори співали під керівництвом Михайла Проценка. Хор "Бурлаки" проспівав чотири пісні (сольові партії виконували Роман Цюлько і Теодосій Пришляк), а об'єднаний хор — дві. Останньою була пісня-молитва "Боже Великий, Єдиний" Олександра Кониського. Обидвом хорам акомпанювала Ольга Алексєвич Лавні. Інші точки концерту: сольові Галини Андриєвської, яка при акомпанюванні Ольги Алексєвич Лавні проспівала дві передбачені в програмі пісні, а згодом на багання публіки ще одну, як наддашок; скрипковий сольово проф. Ярополка Ласовського при акомпанья-

менті дочки Оксани Ласовської; фортепіанове сольово Давида Біловуса; дві деклямації — одна індивідуальна у виконанні молоденької сумівки Уляни Мороз, друга збірна у виконанні пластунки — Ірини Ващак, Олесь Войчак, Катрусі Пистрак, Адриана Правак.

Були дві промови. По-українськи промовляв о. д-р Павло Івахів, а по-англійськи — о. Олександр Кенез. Подавши коротку біографію Слуги Божого Андрея, о. д-р Павло Івахів у дальшому ході своєї промови зосередився на його заходах у справі об'єднання українських Церков — православної і католицької. Промова о. Олександра Богуна Кенеза було до деякої міри доповненням першої промови. Отець Олександр говорив про повновладі, дані Митрополитові Андресві Папою Пієм Х відносно організування Католицької Церкви східного обряду у Східній Європі — в Московщині і в Україні.

Про цілість концерту слід

сказати, що був він гідним виявом пошани для Слуги Божого Андрея. Поміж присутніми на концерті можна було бачити громадян православного віровизнання, а між ними — о. протоєрея Богдана Сенця.

Склялося так, що на радіопрограмі Патріархального товариства в Баффало, на якій ведеться курс історії Української Церкви проф. Зенона Сагана, розділ про часи Митрополита Андрея Шептицького зійшовся із згаданими в цьому дописі святкуваннями.

Напередодні святкуванням шоденним "Баффало Ньюз" помістив обширну статтю про Слугу Божого Андрея. Фрагменти святкувань передавалися по телевізії, про що поділяла член Комітету Даша Процик.

Перед концертом відбулась зустріч прибулих з-поза Баффало виконавців з членами Громадського комітету при обіді. Обід приготували пані з Комітету.

Михайло Лоза

Асоціація Українських Адвокатів взяла участь у конференції

у Білому Домі

Молода Асоціація Українсько-Американських Адвокатів, яка ще не досягла свого десятиріччя, уже визначилася активною участю не лише в своїх професійних справах, але й в громадському житті. З нагоди своїх Річних зборів, які відбулися у Вашингтоні 19-21-го жовтня ц.р., вона відбула спеціальну конференцію у Білому Домі, влаштувану для неї і присвячену важливим і актуальним справам. Учасників зборів привітав у столиці конгресмен Роберт Г. Мічел, який виголосив свій привіт у Палаті Репрезентантів, що відтак був надрукований у "Конгресовому рекорді".

Конференція у Білому Домі відбулася 19-го жовтня. Її розпочав заступник директора бюро публічних зв'язів у Вашингтоні, який привітав привітаних від президента Рональда Регана й виголосив доповідь про поточні справи.

Після того Поля Добрянська, директор європейських і советських справ при Раді Крайової Безпеки, говорила на тему американсько-советських взаємин. Після неї Джей Стівенс, заступник генерального прокуратора з Департаменту справедливості, представив по-

літику уряду в справі поборова злочинства, причому з'ясував головні постанови нового, схваленого 1984 року акту контролю злочинства. Стівен Сабо з урядового відділу Державного департаменту обговорив питання контролю висилки важливих стратегічних продуктів до советського блоку.

В часі цих інформаційних зборів привітали мали змогу поставити низку запитань, які відносилися спеціально до української спільноти, зокрема в справі користування в американських судах советських доказів, що їх збирає славіє вже Бюро спеціальних інвестицій у справах денатуралізації. Також порушувалося питання, які відносяться до української меншини у Польщі.

Річні збори Асоціації розпочалися 20-го жовтня звітним заступника голови Ігора Раковського про останнє важливе рішення федеральним дистриктивним судом стейту Нью Джерсі, який у справі ЗСА проти Куніса, не лише звільнив підсудного, але й звинуватив ЗСА за вживання советами підготованих доказів проти американських громадян. Учасники зборів мали нагоду також зустрітись з визначними федеральними урядовцями, які загодили на збори, а саме з Робертом МекКонелом, асистентом генерального прокуратора для легіслативних справ при Департаменті справедливості, який з'ясував ролі Департаменту при перевірці й апробації проектів нових законів

Конгресу.

Збори відвідали також Еген Іванців, урядовець сенатської Комісії для справ безпеки, який піднімав ролію адвокатів у формулюванні нового законодавства; Юрій Нестерчук, головний асистент директора для персональних справ і управління Білого Дому, який поінформував про можливість здобуття праці у федеральному Уряді для правників, та Богдан Футей, президент агенції для вирішування справ чужих претензій, який описав функції цієї агенції в компетенції якої входять відшкодування за майно сконфісковане чужими урядами. Збори відвідали також члени новоствореної Групи українських професіоналів у Вашингтоні, які й взяли участь у бенкеті, почесним гостем якого був Лорен Смит, голова Адміністративної конференції ЗСА. Він говорив про свої обов'язки в справах координації різних відділів і агенцій уряду ЗСА.

В останньому дні зборів обговорено запрошення СК-ВУ стати його членом й вислати делегата Асоціації до правничого комітету у зв'язку з пропозицією, щоб Міжнародний трибунал перерів слідство в справі голодомору в 1932-33 роках в Україні.

Схвалено відбутися чергову піврічну конференцію в квітні 1985 році в Торонто разом з українськими адвокатами з Канади.

Чергові Загальні збори Асоціації відбудуться в околиці метрополітального Нью Йорку.

Збори закінчилися вибором нової Управи. Головою обрано Б. Футея, його заступником Михайла Варіса, кореспондентним секретарем став Володимир Р. Сульжинський з Департаменту справедливості, а ректордом — Юрій Сенік з Ветеранської адміністрації. Касиром став Ігор О. Котлярчук з Департаменту справедливості.

Н.Н.

Цінний дарунок!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —

НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

Помістивши цю в кожній публічній бібліотеці біли повна і тисла двомова

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE:

A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий \$75.00 — ЦІНА — Том 2-ий \$85.00

Хто замовить ОБА ТОМИ платитиме \$140.00

Ціна відмітна і разом з чеком обов'язково перекладом (М. О.) як і на адресу

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Прощу вислати: ☐ 1-ий том — \$75.00

☐ 2-ий том — \$85.00

☐ Обидва томи — \$140.00

включно з пересилкою

В додоченно пересилкою (чек, М. О.) дол.

і прощу вислати на адресу:

Name _____

No _____ Street _____

City _____ State _____ Zip Code _____

Usual

Вже маємо на складі книжки за видавничством

"Прогрес", Мельбурн, Австралія

пек. ред. МИХАЙЛА ОСТРОВЕРХИ

"НАПЕРЕКИР"

МІЛЯНО 1926-1931 — СПОГАДИ

Обкладинка Мірона Левницького Ціна: \$7.00 з пересилкою

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтового податку.

Належність платна лише в американських долларах.

Замовляти:

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Б. Скорупська

ДОРОГІ БАТЬКИ! ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЗВ'ЯЗАТИ СВОЇХ ДІТЕЙ З УКРАЇНСЬКОЮ ОРГАНІЗОВАНОЮ ГРОМАДОЮ, ТО ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ ДУЖЕ ДЕШЕВОЮ ГРАМОТОЮ В КЛАСІ „ТР—65”, ЗА ЯКУ ЗАПЛАТИТЕ ЛИШЕ ОДНУ ВКЛАДКУ — 75 ДОЛ., І ВАШІ ДІТИ БУДУТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ НА 1,000 ДОЛ. ДО 23-го РОКУ ЖИТТЯ. ПІСЛЯ 23-го РОКУ ЖИТТЯ ЦЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМАТИЧНО ЗРОСТАЄ ДО 5,000 ДОЛ.

Воїни...

(Закінчення зі стор. 2)

ни, супроводжували колону машин, які везли в кілька гірських кишлаків продукти, медикаменти, чотири дизельні генератори — електростанції й паливо для них. Колона повзла гірською серпентиною. Дихати не було чим, сонце розжарило повітря градусів до п'ятдесяти, якщо не більше. Про зупинку перепочинок у затишку й мови не могло бути. Є правило-наказ: колону не зупиняється, поки не дійде до наміченого пункту...

Одного разу нас терміново з одним із афганських підрозділів послали на охорону кишлака, біля якого лютували душмани. Шлях мого товаришу харків'янина Сергію Редіну вже неподаля кишлака перетнула велика яма. Оббігати її не було часу. Сергій перестрибнув оцю яму. Коли бандити вибили, ми просили Редіна ще раз стрибнути. Відмовився: „Ви що, хіба я зможу!” Киянин Олександр Денисов під час сутички з бандитами, не припиняючи стрільби з автомата, стрибнув у яму, яке було на висоті 184 сантиметри від землі...

На закінчення цієї розповіді, яку Отрошко переплітав іншими пригодами й значенням спортивного вишколу для війни, політруки змусили його витягнути брехню такого змісту: „Ми, радянські солдати, чесно виконуємо міжнародні зобов'язання, допомагаємо афганському народові будувати нове прекрасне життя... Сусідній народ звернувся до Радянського Союзу з проханням про допомогу. В Афганістані ми захищаємо життя”.

В той же „Спортивний Газет” в числі з 7-го листопада 1984 року В. Варілевіч в статті „Головна перемога” теж згадав про українського юнака, спортсмена з Чернівців, який також пройшов афганістанські дороги. „Передаючи звіти про матч за поразкою „Металурга”, я, втім, як і мої колеги журналісти (читай русифікатори — прим. о.т.) й так не мав, що припускаюсь помилки в написанні прізвища одного з гравців. За п'ять років перед цим таку ж неточність

зробили працівники військової комісії, виписуючи призовнику воєнний білет. Уже згодом, трохи пізніше, інших почерком була внесена поправа: прізвище Белоус замінили на Білоус, як у паспорті. Отже Дмитро Іванович Білоус, 23 роки. Біографія проста й коротка, яку тисячі його ровесників. Жив і вчився в буковинському селі з досить незвичною назвою Вікно. Батьки трудилися в колгоспі, росли троє дітей, які змалку допомагали по господарству, зростали працьовитими й слухняними. У школі, а потім й у Чернівцях, де Дмитро вчився в технічному училищі, він завжди був спортивним заводцем. З останнім успіхом грав у баскетбол (кошківку), відбивав і футбол. Остання гра пододалася найбільше, і в мріях уже бачив себе гравцем команди майстрів. І став таким, але шлях до мрії проліг через випробування. Службу в збройних силах Дмитро почав у Львові в одній частині з Віктором Пасульком, який нині виступає в „Чорноморці”. Та незабаром шляхи молодих спортсменів розійшлися: Білоус продовжив службу у складі обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані, виконуючи інтернаціональні зобов'язання. Афганці народ гостинний.

Радянських воїнів вони повсюди зустрічають з радістю. Не раз мене і моїх товаришів оточували селяни, дякуючи за допомогу... В Афганістані я на власні очі переконався, які злигодні несе людям імперіалізм. (Очевидно, Білоус не міг сказати російський, замаша). Удома чекали синів. І коли листопадомово нічого три роки тому Білоус поступав у двері рідної хати, то побачив посивілу матір Марію і почув від батька Івана слова: „Молодець, синку! Я пишаюся тобою!”. Після повертання Білоус грав футбол в чернівецькій „Буковині”, а під сучасну пору виступав в дружині „Металурга” в Запоріжжі.

Про те, скільки українських матерів поспіли і вже не побачили своїх синів з афганістанської війни, софетська преса не пише.

Відворот...

(Закінчення зі стор. 2)

Бжезінські не виключає еволюції СРСР в сторону демократії, хоч і не ставить тут точки над „і”. Але звертає увагу, що Москва шанує нестральність Фінляндії, Австрії, дивиться крізь пальці на зв'язки Східної Німеччини й Югославії з „Європейською економічною співнотою”, допускає незалежність закордонної політики Румунії та не рухає Католицької Церкви в Польщі. На ці факти покликується лідери й звелічники „миролюбного руху” в Європі. Але той рух не має глибокого коріння, коли німецькі соціал-демократи програли і Західна Німеччина приєдналася до країн з консервативним правлінням.

Найбільша вартість цієї статті Бжезінського в тому, що вона насправді розвинує Френкліна Делано Рузвельта, того „найважливішого” державного мужа, який допустив до поділу світу на вільний і невольний. Пригадаймо, що недавно і президент Рональд Реген і державний секретар Джордж Шульц заявили, що Америка не визнає і не визнає такого поділу. Це добре явище — ступінь, але шораз виразніша ревізія до теперішнього становища всього американського політичного світу і всього американського суспільства, яке поставило Ф.Д. Рузвельта на п'єдестал найбільшого американського державного мужа ХХ сторіччя. Зміна погляду на вартість Ялтинської конференції і ревізія оцінки авторів

тієї конференції не зміняє сучасної міжнародної ситуації. Але починає створювати політичний клімат, який мусить з часом відбитися і на реальній, конкретній, закордонній політиці Америки. І важко уявити собі, що коли б навіть Західна Європа „усамостійнилася” від Америки, то Америка перестала б грати роль лідера вільного світу і міжнародної потуги з таким людським, мілітарним і промисловим потенціалом якому нема рівного у світі.

З цього погляду стаття Бжезінського — добра і конструктивна поява, дарма що вона в багатьох пунктах дискусійна. Ситуація в окремих країнах і міжнародна ситуація формується в залежності від існуючого духового клімату.

Ще за нашої пам'яті загал американського суспільства — не тільки ліві ліберали — був у відношенні до СРСР русофільським. На наших очах зникає той вплив, що його мали на американську закордонну політику російські історичні, які нахилили сюди після упадку царату і продовжували проповідувати тут тези офіційної російської „царської школи”. У статті Бжезінського „Майбутність Ялти” нема вже сліду тієї російської царської історичної школи. Духовий і політичний клімат змінюється поволі. Це довготривалий процес. Але ми є свідками, як цей процес крокує у добром напрямку.

Світлове...

(Закінчення зі стор. 3)

жарям та лірникам. У квітні 1958 року в Букаштинській газеті „Новий рік” було опубліковано статтю О. Мирича „Бандура”. Крім того, у Румунії, Чехо-Словаччині, Німеччині, Франції і Польщі видавалися збірники дум у перекладах на мови цих країн.

Значне зацікавлення до кобзарського мистецтва виявили також і деякі російські письменники. Так, наприклад, А.С. Пушкін дуже високо цинив діяльність кобзарів. Перебуваючи на Україні, в Кам'янці, поет у святочні дні йшов на базар послушати кобзарів та лірників. Там запрошували його до хат, щоб він мав змогу краще послушати кобзарів, поговорити з ними, записати від них пісні. Хоч Пушкін у власних творах і не змалював постаті кобзаря, але згадував про них. Так, наприклад, поема „Полтава” що, до речі, була проїнята духом української народної історичної пісні, закінчується рядками, в яких говориться про незрячого співця-кобзаря.

З любов'ю і повагою ставиться до кобзарів інших

відомий російський письменник Максим Горький. На початку 90 років минулого століття він відвідав село Мануйлівку на Полтавщині, де вивчав життя і побут українського народу. Він зокрема цікавився кобзарями. Зустрічаючись з діячами української культури, він любив розповідати про те, що спостерігав на Україні, що захоплювало і привертало його увагу.

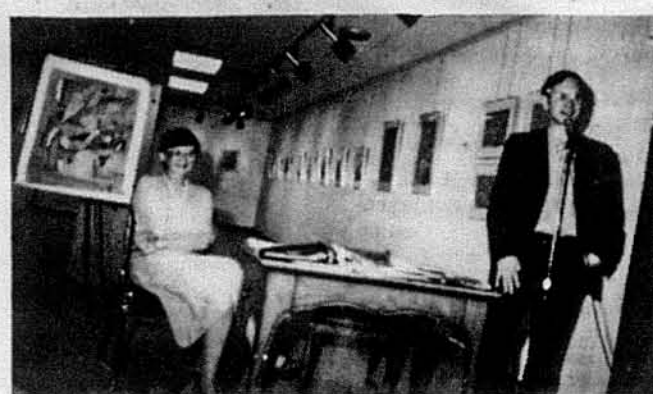
Він часто говорив про випадок, коли зустрівся з молодим незрячим кобзарем, якого зауважив... серед золотих колосків жита. Співом своїм він прямо причарував його. Прослухавши кілька пісень він почав з ним говорити. Зрозумів довідався, що кобзар сирота, мати його померла через кілька днів після пологів, а не зрячі очі співацькі ніколи вже не бачили сонячного світла.

У грудні 1916 року, виступаючи в Москві на зборах письменників і культурних діячів він розповідав про талановитий український народ. Його лагідні, чарівні мелодії пісень, про хвилюючу красу української музики, прекрасну українську мову. „Побувавши вперше на одному з українських ярмарків, — говорив він, — я не міг відірватися від гри кобзарів, бандуристів, лірників, цієї перлини народної творчості”.

Звичайно, названі джерела не вичерпують усіх матеріалів чужинців про кобзарське мистецтво, але згодом, можливо, хтось поцікавиться цим глибше і ґрунтовніше, бо це одна з найяскравіших сторінок життя українського народу.

М.Д. Чорний

Мистець А. Соломуха в галерії КУМФ

А. Соломуха промовляє. Зліва — Д. Даревич (фото: Віра Ке)

женкою, йому пощастило виїхати з України в Париж, де він включився в мистецьке життя Західної Європи, виставляючи картини в різних містах різних країн.

Соломуха дуже молодечий, дотепний, відвертий, надзвичайно талановитий. Його спогади не були ні цукрові, ні обліті слізьми Він розповідав про своє життя за Залізною заслоною широко з хлоп'ячою жартівливістю.

В Діпроїмі...

(Закінчення зі стор. 1)

торії Джерард Моторс, провадити програму першої сесії.

Доповідачами першої сесії були: інж. Володимир Тонін, президент фірми Міннінгс Диспозал, який відчитав доповідь д-р Галини Петраскас, віцепрезидента Форд Мотор компанії, про „Відпадки в автомобільній індустрії”, інж. Михайло Корчинський, директор Юніон Карбайд, говорив про „Нові види сталі для автомобілів”, д-р Юрій Гамота, директор Науково-технологічного інституту при Міннінгському університеті, говорив про „Виробничі підприємства в майбутньому”.

В другій сесії конференції якою провадила д-р Лідія Костинюк, професор Стейтського мінінгського університету, були доповіді інж. Юрія Покха, президента фірми Дифракто Лтд. на тему „Оптичний зір машин”, інж. Любомира Гевка, старшого інженера-дослідника дослідної лабораторії Джерард Моторс про „Засоби просування майбутньої автомобільної індустрії”.

Доповіди були виступи в українській і англійській мовах, залежно від спроби технічної термінології у її вірному значенні. У своїх доповідях прелегенти користувалися багатьма прозірками, які ефективно послужили в зображенні і поясненні складових тем. Після кожної доповіді прелегенти відповідали

на питання слухачів в українській і англійській мовах.

Під кінець програми інж. Лист попросив до слова інж. Володимира Лехінько, директора наукових конференцій ТУАІ, який висловив признання Відділові в Дітроїті за добре підготовану конференцію та цікаві, на високому рівні, опрацьовані теми. Конференцію заклав голова Дітроїтського відділу інж. Микола Лаврін, дякуючи організаторам, доповідачам, модераторам і учасникам за їхній вклад і участь в конференції, як також проф. Ігореві Стебельському за те, що подбав про приміщення в Віндзорському університеті, а інж. Корчинському за прибуття і участь в програмі, безпосередньо після довгої подорожі з далекого Гонг-Конгу. Відтак учасники перейшли до студентського клубу на товаришеску зустріч і там, при перекусі в менш формальній атмосфері, продовжувалися заняті, дискусії і невідлучне групове фотографування.

Підсумовуючи враження учасників конференції, помітним були позитивні позначки серед учасників, їхнє захоплення компетенцією прелегентів та засягом тем їхніх доповідей.

залюбки малюють страви. Взагалі малювання Соломухи не стандартне, теми не банальні, навіть назви оригінальні („Жа з рогами”). В композиціях, незалежно від їхнього змісту, виражена велика гармонія, навіть коли зміст турбуєчий.

Тяжко накинати людям свої ідеї, якщо їхні зорові навики є зовсім інші. Зорові навики людей у Парижі, напевно, не такі самі, як людей у Торонто. Особливо тих людей, що постійно відвідують Галерею КУМФ. Не дивно, що зображена в картині любовна тематика, не викликає великого ентузіазму.

Соломуха komponує свої картини засобами метафоричного сенсу. Вони ніби параболі, одним змістом викликають інший зміст. У кожному разі — вони не є банальними композиціями форм і кольорів. В мистецькому світі Соломуха зарекомендує до категорії найкращих мистців у сучасному малярстві.

Віра Ке

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Дня 2-го грудня 1984 р., після протяжної й важкої недуги, відійшов до дому Отця на 80-му році життя схимонах Студит

бл. п. брат СЕВАСТІАН (у мирі СЕМЕН ЛАВОВСЬКИЙ)

ПАРАСТАС відправлено в церкві св. о. Миколая в Пасейку, Н. Дж., в понеділок, 3-го грудня; похоронні відправи завершено у вівторок, 4-го грудня. Тіліні останки Покійного поховано на цвинтарі св. Михайла.

Монахи Студитського уставу складають щирю подяку Преп. Сестрам Службеницям, які піклувалися пок. Братом у своєму шпиталі у Lansdale Pa., та всім, що відвідували Покійника в часі його недуги; усім, що ашанували Покійного молитовною участю в похоронних обрядах і висловили своє співчуття; погребникові Henry Magrocco III, який безкорисно приготував похорон; та тим, які займалися трізною.

Прославляємо Бога, що покликав брата Севастіана до нашої монашескої спільноти, щоб молитвами й прикладом своєї правдивості будовав нас і других. Дякуємо Богові, що подавав нашому братові повноту життя у Себе, де, мипевні, він заступається за нас усіх і вимолос нові поклонники для нашої Церкви.

Монахи Студити Св'ято-Благовіщенський монастир, Пасейк, Н. Дж.

Діпмося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 16-го грудня 1984 р., упокоївся в Бозі наш Дорогий Чоловік і Тато

бл. п. МИХАЙЛО ФЛІС

на 79 році життя

нар. в селі Купчинці, пов. Тернопіль, Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 18-го грудня 1984 р., о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью Йорку.

ПОХОРОН в середу, 19-го грудня 1984 р., о год. 11-й перед полуднем з того ж пох. заведення до церкви св. Юра в Нью Йорку. Після Заупокійної Служби Божої Тіліні Останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У смутку — дружина — МАРІЯ син — ПЕТРО донька — СОНЯ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧУ, ВІДД. ІМ. УЛЯНИ ЦЕЛЕВИЧ-СТЕЦЮК в НЬО ЙОРКУ

запрошує Українське Громадянство взяти участь у

ЗАСВІЩЕННІ ЯЛИНКИ ДЛЯ ДІТЕЙ ПОЛІТИЧНИХ УКРАЇНСЬКИХ В'ЯЗНІВ в УКРАЇНІ

що відбудеться в НЕДІЛЮ, 23-го ГРУДНЯ 1984 р. в год. 2:00 по полудні при 136, 2-га Ave., Нью Йорк, Н. Й.

Цього самого дня відбудеться

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

в ДОМІ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ від год. 8:30 ранку.

ПРОСИМО ЗАГОСТИТИ!

УПРАВА

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНІ

ЧЕРВОНОЇ КАМІНИ

з ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТІВ

І БЕНКЕТОМ

16 ЛЮТОГО 1985

ОРКЕСТРА-ТЕМПО

LOEWS GLENPOINTE HOTEL GRAND BALL ROOM

TEANECK, N.J. (ЛИШЕ 5 ХВИЛИН ВІД МОСТУ ВАШІНГТОНА)

ЗГЛОШЕННЯ ДЕБЮТАНТІВ:

MRS. MARTHA KISHOROWSKA-KEBALO

143-20 84th AVENUE

BRIARWOOD, N.Y. 11435 (718) 523-2073

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА

ГІМНАЗІЇ С.С. ВАСИЛІЯНОК у Львові
Багато ілюстрована історія гімназії, неабуття пам'ятка
у 40-річчя СМЕРТІ МИТРОПОЛИТА КИР АНДРЕЯ
ШЕПТИЦЬКОГО, опікуна, добродія і фундатора гімназії.
Ціне це видання у 2 частини за 10.00 дол. плюс пересилка
можна набити у:

Olha Boba 267 Elmsmere Pl.
Fort Lee, N. J. 07024
або: Stefania Bernadyn
104 E. Aster Rd.
Wildwood Crest, N. J. 08260

„ЗАПОВІТ БЛАЖЕННІШОГО
ПАТРІАРХА ЙОСИФА“

— з перекладом на англійську мову — в м'якій оправі — \$3.00
(по 50 ц. знижки при замовленні понад 50 копій).
(Поштова оплата окремим чеком)

Просимо замовляти від:
"St. Sophia" Religious Association
85 Lakeshore Road
St. Catharines, Ontario L2N 2T6
Тел.: (416) 937-3366

„ЗАКИДАЮТЬ ВАМ
АНТИСЕМІТИЗМ?“

ДАЙТЕ ЇМ ПРОЧИТАТИ БРОШУРУ

„ANTI-SEMITISM — WHAT CAUSE?
What are its Roots?
How to cure it?“

(Ukrainian — Jewish relations — an attempt at political analysis)

By Yulian Movchan, M. D.

набувати можна в усіх українських книгарнях

або в
Research Society for Ukrainian Terminology
166 First Ave., New York, N. Y. 10009
за надісланням \$3.00 — \$4.00 на кошти друку і пере-
силки.

Мистецьке оформлення

ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА

У книжці 16 новел.

Ціна: \$12.00. Пересилка \$1.00.

Мешканці штату Нью-Джерсі
зобов'язані 6% ставкою податку.

Замовляти:

SVOVODA BOOK

STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ЛЮБОВ
КОЛЕНСЬКА
ДЗЕРКАЛА

НОВІ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам
УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСОЮЗУ, що з уваги
на закінчення року, Головна Канцелярія УНСОЮЗУ
мусить замкнути рахунки та здепонувати в банках
гроші, одержані від Відділів.

не пізніше, як вполудне
31-го грудня 1984 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути
записані на 1984 рік. З уваги на це, закликаємо всіх
Членів УНСОЮЗУ заповнити вкладки, платні в цьому
місяці, якнайшвидше, а всі Відділи УНСОЮЗУ вислати
розрахунки і гроші так скоро, щоб вони наспіли до
Головної Канцелярії не пізніше як у ПОНЕДІЛОК,
31-го ГРУДНЯ 1984 року до полудня.

Звертаємо увагу на те, що Відділи, які спізню-
ються з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в
річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

ЦІННИЙ ДАРУНОК
на РІЗДВО

передплата
„СВОБОДИ“
для Ваших
Рідних, Приятелів
чи Знайомих

Річна передплата 40.00 доларів

Замовлення, заповнюючи чек або моні ордер
сплати до:

„СВОБОДА“

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ

під ЯЛИНКУ

Студійна (Коледжова)
Грамота УНСОЮЗУ

ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВУКАМ
ВИСОКІ СТУДІЇ,
ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ЇМ ДВЕРІ ДО ШАСЛИВОГО
І УСПІШНОГО ЖИТТЯ.

По інформації в справі коледжового забезпечення,
просимо звертатися до місцевих секретарів УНСОЮЗУ,
або до Головної Канцелярії на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

На Союзівці відбулась XXIII Орликіяда

Гетьманівна попередньої XXII Орликіяди, пл. розв. Христя Стиранка переводить
збірку з юнаками перед відкриттям XXIII Орликіяди

Кандидати на гетьманівну й гетьманівну XXIII Орликіяди з гостем Начальним
Пластуном пл. сен. д-ром Юрієм Старосольським (третій зліва в другому ряді).

Союзівка (М. Курчак) —
Кінець другого тижня листо-
пада — субота і неділя, 10-
го і 11-го ц. р., стягнув на
Союзівку кілька сот пласто-
вого юнацтва з їхніми вихо-
вниками, щоб взяти участь
в змагу XXIII Орликіяди.

Ця пластова зустріч і змаг
юнацтва, заініційовані й
започатковані в 1962 році
Орликівцями — 8 курсем ім.
Григора Орлика, стягає кож-
ного року щоразу більше й
більше пластового юнацтва,
що протягом двох днів зма-
гається у своїх інтелектуаль-
них знаннях кожного року
на іншу тему з української
історії, культури, в мистець-
ких виступах, пластовій са-
модіяльності. Закінчується
цей змаг вибором гетьмани-
ча й гетьманівни даної Ор-
ликіяди.

Цього року в Орликіяді
взяло участь 230 пластово-
го юнацтва, 105 юнаків і 125
юначок, що змагались в 26
загонах: 12 загонів юнаків і
14 загонів юначок. Юнац-
тво приїхало під опікою сво-
їх виховників: 19 пластових
сеніорів, 28 старших пласту-
нів, 32 представників Пласт-
прияття й батьків-гостей.
Разом всіх учасників 323
осіб, в тому 17 орликівців:
11 сеніорів і 6 старших пла-
стунів. Командантом цього-
річної Орликіяди був ст. пл.
Марко Лисняк, Орл., буну-
жним ст. пл. Петро Шерба,
Орл.; писарем ст. пл. Таня
Оберішин, Спрт.; зв'язко-
вим Курінний Старшини —
пл. сен. Богдан Копистань-
ський, Орл.; капеляном Орли-
кіяди був пл. сен. о. д-р Бог-
дан Волошин в заступстві
курінного капеляна о. крило-
шанина Ярослава Шуста,
що був перешкоджений. Функ-
цію лікарської опіки під
час Орликіяди виконував
пл. сен. д-р Андрій Лемішка,
Орл. Крайовий провід Пла-
сту в ЗСА репрезентували:
голова КПСтаршини пл.
сен. Евстахія Гойдиш та
командант пластуни пл. сен.
Юрій Тарасюк.

На цюорічній Орликіяді
ми мали шану вітати Началь-
ного Пластуна, пл. сен.
д-ра Юрія Старосольського,
що не тільки обсерував хід
змагань протягом двох днів,
але й жваво цікавився ко-
жною частиною програми,
висловлюючи свої думки,
спостереження, признання.

Вже в п'ятницю ввечері
почалося заповняти Союзівку
юнацтвом з далеко віддале-
них Станиць — Клівленд,
Дітройт, Торонто, Канада,
Гамбург, Лонг-Айленд та
інші. А в суботу вранці вже
від 8-ї год. автобуси й авта
з поближчих станиць запов-
нювали паркові площі Сою-
зівки, а юнацтво, розбіг-
нувшись по доріжках оселі, з
веселим гамором вітали
одні одних та поспішали до
головного будинку, щоб зго-
лоситись до реєстрації, що
й справно проводили двоє
Орликівців: пл. сен. Микола
Андрейко та пл. сен. Дарія
Хухра.

В розташуваннях у примі-
щеннях та приготуваннях
до відкриття змагу скоро
проминув час і зблизилося
відкриття — год. 1-ша. Від-
криття відбулося у залі „Ве-
селки“, де від сцени аж до
кінця залу, в триляві стану-
ло юнацтво під проводом
гетьманівни й гетьманівни
попередньої Орликіяди, го-
тове до змагу.

Перед самим офіційним
відкриттям Орликіяди від-
булась коротка зворушлива
хвилина іменування геть-
манським скобом пластуна
скоба Марка Якубовича зі
станції Олбані, провів На-

чальний Пластун в асисті го-
лови КПС пл. сен. Евстахії
Гойдиш та курінного Орли-
ківця пл. сен. Миколи Кур-
чака, у присутності батьків
новоіменного гетьман-
ського скоба.

Після звітів команданто-
ві та членам Пластового
Проводу слідували короткі
слова-привітання Началь-
ного Пластуна, голови КПС,
пл. сен. Е. Гойдиш, Воло-
димира Кваса — від місцево-
го Пластприяття та управи-
теля Союзівки Івана Раб-
кевича, після чого курінний
Орликівців пл. сен. М. Кур-
чак відкрив XXIII Орликія-
ду.

Перша частина, суботня,
не змаг у мистецьких висту-
пах. Проводили його вміло
й справно ст. пл. Таня Обері-
шин і ст. пл. Олександр Кали-
новський. На сцені чергува-
лися викликані загони та
пописували своїми приго-
тованими сценками, скетчами,
співом, декляціями, тан-
цями. Проходили, мов на е-
крані, то веселі скетчі, повні
пластового гумору, що ви-
ликають сальві сміху на
залі, то поважні патріотичні
сценки. Одні мистецькі, ін-
ші аматорські, — але всі во-
ни оригінальні, витвір фан-
тазії і ініціативи юнацтва.

Вміжчасі в залі „Полтави“
відбувалася іспитова гутір-
ка кандидатів на гетьмани-
ча й гетьманівну XXIII Орли-
кіяди, що її провела Комісія
вибору гетьманівни-гетьма-
нівни у складі: пл. сен. д-р
А. Лемішка, пл. сен. Ольга
Равлюк, пл. сен. Б. Копистан-
ський, ст. пл. Гіларій За-
рицький під головуванням
пл. сен. Марусі Січинської.

Біля 6-ї год. ввечері на
сцені — останній Загін зі сво-
єю мистецькою точкою, і
перша частина змагу скінчи-
лася. Юнацтво поспішало
на вечерю, щоб зараз після
неї, в год. 8-й, зібратися

знову на залі зі своїми вихо-
вниками на товариську заба-
ву, що нею проводили чле-
ни староопластовського ку-
ріння Орликівців.

А тим часом, коли мо-
лодь забавлялася та знайо-
милася між собою, в вілі
„Полтава“, квартирі Орли-
ківців, відбулась зустріч Ку-
рінної Старшини Орликів-
ців і Команди Орликіяди з
представниками станиць,
пластовими представниками
й виховниками та пред-
ставниками Пластприяття, й
гутірка на тему Орликіяди.

Там при каві й смачній пере-
кусці, що її приготували
місцеві Орликівці — Д. Хух-
ра, Таня Паш і Ольга Рав-
люк — провадилася жвава
дискусія на тему організації
та перепропагування Зма-
гу. В дружній гутірці присут-
ні поділилися своїми спос-
тереженнями, заввагами, по-
дали сугестії змін чи поліп-
шень. Ці думки послужать
опісля Орликівцям при пла-
нуванні наступних Орликіяд.

Год. 11-та ввечері — закін-
чення товариської забави,
розхід юнацтва до кімнат і
на оселі настала нічна тиша.

Другий день Орликіяди —
неділя. Після сніданку Свя-
ту Літургію для учасників
Орликіяди править у місце-
вій церкві о. д-р Богдан Во-
лошин, місцевий парох і під
час неї виголошує знамену-
юче актуальну проповідь
на тему характеру пластуна-
його ролі й завдання в те-
перішню пору і в сучасних
обставинах. На Службі Бо-
жій багато пластової мооди
приступило до Св. Причас-
тя.

Після Богослужби зараз
же відбувається на сцені від-
криття панелі кандидатів

на гетьманівну-гетьманівну,
а після його закінчення по-
чала друга частина Змагу —
панель загонів на тему: „Ма-
ндрівка по Україні“. Заго-
ни витягали тему свого пита-
ння та спільно давали обшир-
ну відповідь. Суддівська
лава-журі, що складалася з
п'яти осіб: двоє Орликівців —
пл. сен. Таня Паш і ст. пл.
Богдан Курчак, пл. сен. Ві-
ра Слободян-Попель та пл.
сен. д-р Юрій Солтис і пред-
ставник Пластприяття Яре-
ма Бачинський, так як і
попереднього дня, уважно
слідкували за відповідями,
звертаючи увагу не тільки
на саму тему та її знання,
але також на мову, запас
слів, побудову речень, спо-
сіб вислову. Старший пла-
стун Петро Шерба одночас-
но перевіряє правильність
односторонньої й пластової по-
ста-
ви Загонів.

На закінчення цієї части-
ни командант зарядив коро-
тку перерву на обідню пере-
куску, що її дістали учасни-
ки тут же на залі для заощад-
ження часу. Під час перерви
оціночній комісії під про-
водом Трибуналу, що до ньо-
го входили пл. сен. Д. Хух-
ра, Надія Штогрин і ст. пл.
Марко Лисняк під проводом
курінного судді пл. сен. Во-
лодимира Шуста, звели оцін-
ки разом, визначили міся-
я, вивчили грамоти-нагоро-
ди.

Треба зазначити, що всі
загони, крім одного, привез-
ли з собою по одному ек-
спонатів пластової самодія-
льності. Вони були всі вико-
нані до теми Орликіяди,
багато з них дуже оригіна-
льні та майстерно виконані.
Над їх оцінкою працювала
комісія під проводом пл.
сен. Б. Копистанського, до
якої належали: пл. сен. Іван
Солтис, ст. пл. Гіларій За-
рицький та ст. пл. Арета
Підвербецька.

Проголошення висліду
Змагу XXIII Орликіяди та її
закінчення відбулися у при-
сіненому темпі, щоб дати
змогу далеко віддаленим
станціям якнайшвидше відї-
хати, бо їх чекало ще 10, 12,
а то й 14 годин їзди. Ці
станції заслуговують на
признання, бо вони, не жалі-
ючи труда і коштів, висила-
ють своє юнацтво щороку
на Орликіяди.

В імені Комісії вибору
гетьманівни-гетьманівни ви-
слід проголосив пл. сен. д-р
А. Лемішка в асисті голови
комісії пл. сен. М. Січинсь-
кої та вручив їм нагороду:
книжку І. Борщака „Вели-
кий Мазепинець — Григор
Орлик“, що її передавав
курін Орликівців, і яка
дотепер була на книжково-
му ринку „білим круком“.

Гетьманівну XXIII Орли-
кіяди вибрав пл. скоба Єв-
гена Старосольського, 17 ку-
рін, Клівленд; його заступ-
ником вибрав пл. розв.
Мірка Джулинського, 3 ку-
рін Торонто; гетьманів-
ною XXIII Орликіяди ви-
брано пл. розв. Андрею Тер-
шаковець, 22 курін Ньюарк;
заступницею — пл. розв. Ла-
ду Онішків, 14 курін, Фі-
ладельфія.

Уступаючи гетьманів-
ну попередньої
XXII Орликіяди: пл. скоб
Я. Кульчицький та пл. розв.
Х. Стеранка передали ново-
обраним своїм наступни-
кам відповідні шарфи та ге-
тьманські кері.

Вислід загального точку-
вання від імені всіх комісій
проголосив курінний Орли-
ківців пл. сен. М. Курчак.

Юнаки: перше місце здо-
був 15 курін ім. І. Чмоли,
Торонто, Канада; друге —
17 курін ім. Байди Вишне-
вського, Клівленд; третє —
Перший курін ім. Федя
Черника, Філадельфія.

Юначки: перше місце — 14
курін ім. Олени Теліги, Фі-
ладельфія; друге — 4 курін
ім. Лесі Українки, Торонто,
Канада; третє — 10 курін
ім. Ольги Кобилянської,
Дітройт.

Грамоту вирішення за
найкращу відповідь в панелі
здобув 4 курін юначок
ім. Лесі Українки, Торонто;
грамоту вирішення за най-
кращий мистецький виступ
здобув 14 курін юначок ім.
Олени Теліги, Філадельфія.

За експонатів пластової
самодіяльності здобули міс-
ця: перше — 10 курін юна-
чок ім. Ольги Кобилянської,
Дітройт; друге — 28 курін
ім. Княгині Ольги, Клів-
ленд; третє — самостійний
гурток „Ластівки“, Нью
Бронзвік.

Під час перебігу XXIII Ор-
ликіяди в містечку Нью-Йорк
перед будинком Об'єднаних
Націй відбувався протесту
голодівку вже десятих день
в обороні своїх друзів-дис-
идентів Павло Стокельний,
чоловік пластової подруги
пл. сен. Надії Світличної.
Для підтримки його акції
зібрано під час цієї Орликія-
ди кількасот підписів учас-
ників і передано їх до КПС
для дальшого використан-
ня. Цією акцією займався
ст. пл. Роман Піндус.

Молитвою та коротким
кінцевим словом курінного
Орликівців закінчено
XXIII Орликіяду, що відбу-
лася згідно з планом та в
зразковому порядку при
сезонно лагідно-теплій по-
годі.

З приємністю мусимо за-
значити й ствердити, що й на
цій Орликіяді пластова по-
става юнацтва була більш
ніж задовільна й гідна пох-
вали, за що належить теж
признання її виховникам та
опікунам, що відповідали
за цю діянку.

ARKA COMPANY
APARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
НА СВЯТА: КУТЯ, МАК, МЕД.
ГРИБИ — в Апу в Нью-Йорку
(щод. від 10 год. до 6 веч.)

TRADITIONAL
UKRAINIAN
COOKERY
by Savella Stechishin.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
(Handling and postage charges
included) — \$16.00.
New Jersey residents
add 6% sales tax

SVOVODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

НА ПРОДАЖ

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ
ДИТИНИ на 1985 \$4.50
БАЙКИ ЕЗОПА 5.00
КАЗКА ПРО ГРИБКА 5.00
ВЧЕНІЙ ГУСАК 4.00
МЕЧ І КНИГА 6.00
І інші книжки для дітей і молоді.

Замовляйте:
ГУРТОК ПРИХИЛЬНИКІВ
УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ
91 ARMADALE Ave.
TORONTO, Ont. CANADA
M6S 3W9

BUSINESS SERVICE

ROMAN RYCHOK
REAL ESTATE & INSURANCE
1339 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111

АСЕКУРЕМО
АВТА - БУДИНКИ - БІЗНЕСИ
Інформаційна подаття
ПЕТРО РИЧОК
забесп. агент-брокер
(201) 373-6434, 6453

HELP WANTED

CHOIR
DIRECTOR/CANTOR
NEEDED

Srs. Peter & Paul Ukrainian
Orthodox Church
Youngstown, Ohio, U.S.A

Applicants must be fluent in
English & Ukrainian. For further
information call:

TED SENEDIK
(216) 799-4582

РІЗНЕ

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо
на цвинтарях св. Андрія в
Бавнд Брук у св. Духа —
відома солідна фірма

CYPRESS
HILLS MONUMENTS
В БІЛАНСЬКИЙ
WALTER BIELANSKI
K. M. KARDOVICH
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332

Відкриті в кожний день, в су-
боту, включно, від 9-5 по пол.,
в неділю 10 по пол.

Miami, Fla.: (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієн-
тів, радо заведемо до Вашого
дому з проспектами і порадами.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в БРОНКС, БРООКЛІН,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуґа ШЦРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавнд
Брук у перенесенням тіл-
них Останків з різних країн
світу

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

Увага! НОВЕ ВИДАННЯ Увага!

ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІЯ
ДЛЯ МОЛОДИХ

Старий і Новий Завіти

Унікальна книга має:
Розмір: 10 x 7 1/2. Стор.: 520. Тверда обгортка. Мали
Кольорові ілюстрації. Ціна: 20.00 дол.
Мешканці штату Нью-Джерсі зобов'язані
6% ставкою податку.

ЗАМОВЛЯТИ:
SVOVODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

КОЛИ
ПОДорожуєТЕ:

- АВТОМ
- власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить
Вас

акцидентова
грамота
УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО
СОЮЗУ!

ПРИЙММО НА ПРАЦЮ

IBM System 34,
System 36 operator.

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю
переїде вишкіл.
Зголошення:
Український Народний Союз
(201) 451-2200